



## รายงานการวิจัย

การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู  
ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์

มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์

A STUDY OF PROBLEM CONDITIONS AND GUIDELINES FOR THE  
DEVELOPMENT OF STUDENTS' TEACHING PRACTICUM OF THE  
TEACHING BUDDHISM PROGRAM, FACULTY OF EDUCATION,  
MAHAPAJAPATI BUDDHIST COLLEGE

แม่ชีศรีสลับ อุปมัย

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากการวิจัยจาก  
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประจำปีงบประมาณ 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา และ 3) เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อ สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามความคิดเห็นต่อสภาพปัญหา จำนวน 9 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ และแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบมาตราวัดประเมินความคิดเห็น 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา คือการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน คือการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัย เป็นไปตามวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา พบว่า นักศึกษาไม่มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เกิดขึ้นว่าจะเป็นปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา พบว่านักศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ในระดับมากที่สุด และ 3) เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าชั้นปีที่ศึกษาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะเดียวกันอายุ เกรดเฉลี่ยสะสม และแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะกับงานวิจัยนี้ คือ 1) ควรมีการกำหนดรูปแบบและมาตรฐานของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู 2) ควรมีการสร้างเครือข่ายและจัดทำข้อตกลงทางวิชาชีพด้านการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูระหว่างสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู 3) สถาบันการศึกษาที่มีพันธกิจในการผลิตครูควรกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูอย่างชัดเจน และ 4) หลักสูตรควรส่งเสริมให้มีการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาที่เรียนสายวิชาชีพรูตั้งแต่เข้ามาศึกษาชั้นปีที่ 1

**คำสำคัญ:** 1. สภาพปัญหา 2. แนวทางการพัฒนา 3. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

## ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the problems of teaching practicum, teaching Buddhism program 2) develop guidelines for teaching practicum of Buddhist teaching students and 3) compare the respondents' general information on the problems and development guidelines for teaching practicum. The sample group used in this research including students in the faculty of teaching Buddhism, Mahapajapati Buddhist College, Nakhon Ratchasima province, there were 14 people. Tool used to collect data was a questionnaire for opinions on the condition of the problem, 9 items in a multiple-choice form and guidelines for the development of teaching practicum, totaling 25 items, using a 5-point Likert scale. Statistics used to analyze the data were descriptive statistics which were the distribution of frequency, percentage, mean, standard deviation and inferential statistics was to compare the mean by t-test. The results of the research revealed that students had no opinions on the condition that occurred as a problem of teaching practicum and the students expressed their opinions on the approaches for the development of teaching practicum at the highest level and comparing the averages between the two groups of populations, it was found that the year of study and the development guidelines for teaching practicum. There was a statistically significant difference at the .05 level. Cumulative GPA and teaching practicum development guidelines were not significantly different at the .05 level. Suggestions of research: 1) There should be a format and standards for teaching practicum 2) The teaching practicum network should be created between educational institutions and schools 3) Educational institutions mission to produce teachers should set clearly policies and visions for teaching practicum, and 4) The curriculum should promote preparation for students studying professional to careers from first year of study.

**Keywords:** 1. condition of problems 2. development guidelines 3. teaching practicum

## กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัย มุ่งเน้นถึงการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิตเถรวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากผู้บริหารและจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการทำงานวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบและให้คำแนะนำกับเครื่องมือ ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความรู้และทักษะจากการทำงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก จึงขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านไว้ ณ โอกาสนี้

แมชีศรีสลับ อุปมัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

30 ธันวาคม 2566

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ช
บทที่	
<b>1 บทนำ</b>	<b>1</b>
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	2
1.3 ขอบเขตการวิจัย	3
1.4 นิยามคำศัพท์	3
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
<b>2 แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</b>	<b>5</b>
2.1 แนวคิดและทฤษฎีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	5
2.2 แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	9
2.3 การเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	14
2.4 บริบทของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์	18
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
2.6 สรุปกรอบแนวความคิด	27
<b>3 วิธีดำเนินการวิจัย</b>	<b>29</b>
3.1 ประชากร	29
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	32

3.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ	33
<b>4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล</b>	<b>35</b>
4.1 ขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
4.3 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
<b>5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ</b>	<b>52</b>
5.1 สรุปผลการวิจัย	52
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	53
5.3 ข้อเสนอแนะ	56
<b>บรรณานุกรม</b>	<b>57</b>
<b>ภาคผนวก</b>	<b>65</b>
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	67
ภาคผนวก ข แบบสอบถามในการวิจัย	69
ภาคผนวก ค ใบรับรองการวิจัยในมนุษย์	73
<b>ประวัตินักวิจัย</b>	<b>77</b>

## สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร	29
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของนักศึกษาสาขาวิชาการสอน พระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์	36
ตารางที่ 4.2 ค่ำร้อยละของสภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ในพระสังฆราชูปถัมภ์	37
ตารางที่ 4.3 ค่ำร้อยละของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านความรู้	39
ตารางที่ 4.4 ค่ำร้อยละและระดับความคิดเห็นของความสามารถในแนว ทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านความสามารถ	40
ตารางที่ 4.5 ค่ำร้อยละและระดับความคิดเห็นของทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู	41
ตารางที่ 4.6 ค่ำร้อยละและระดับความคิดเห็นของคุณสมบัติของความเป็นครูในแนวทาง การพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอน พระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ในด้าน คุณสมบัตินี้ของความเป็นครู	42
ตารางที่ 4.7 ค่ำร้อยละและระดับความคิดเห็นของคุณธรรมของวิชาชีพครูของแนวทาง การพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอน พระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์	43

ในด้านคุณธรรมของวิชาชีพครู	
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านความรู้ 44
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านความสามารถ 45
ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการ ฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู 46
ตารางที่ 4.11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านคุณสมบัติของความเป็นครู 47
ตารางที่ 4.12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านคุณธรรมของวิชาชีพครู 48
ตารางที่ 4.13	การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามอายุ 49
ตารางที่ 4.14	การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา 50
ตารางที่ 4.15	การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม 51



## สารบัญรูปภาพ

ภาพที่ 1.1 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

28

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของสถาบันอุดมศึกษาที่มีอิสระและสามารถบริหารจัดการให้เกิดความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และสามารถลดความคาดหวังจากองค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Nankervis, Prikshat, & Cameron, 2017) ด้วยการปรับปรุงหลักสูตรและการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนาระบบความคิดและปรับความสามารถของนักศึกษามากยิ่งขึ้น (Uerz, Volman, & Kral, 2018) และสอดแทรกในหลักสูตรให้เกิดการพัฒนาคุณค่าและขนบธรรมเนียมประเพณีของความเป็นครูอีกด้วย (Sosu, Mtika, & Colucci Gray, 2010) และที่สำคัญการเปลี่ยนแปลงในการสร้างคุณลักษณะของนักศึกษาที่ศึกษาในวิชาชีพครูเป็นมาตรฐานและสากลยิ่งขึ้น (Ting, Marzuki, Chuah, Misieng, & Jerome, 2017) ด้วยการส่งเสริมให้เกิดระบบการศึกษาแบบมีอาชีพเพื่อให้เกิดความทัดเทียมกับนานอารยประเทศ คือความต้องการเพิ่มคุณภาพของนักศึกษาให้เกิดทักษะที่เชี่ยวชาญ (Tang, 2019) และมีระบบการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษาและสามารถถูกจ้างงานในอนาคต (Kenny et al., 2016) สิ่งดังกล่าวจะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการสร้างจุดแข็งอย่างมีประสิทธิภาพบนโครงสร้างที่ส่งเสริมให้เกิดความเป็นมาตรฐานของนักศึกษาวิชาชีพครู (Seng, 2018) และสามารถลดความคาดหวังขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต เพราะเกิดจากการสร้างผลลัพธ์ที่ดีในระดับหลักสูตรและความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาที่มีมาตรฐานอย่างเข้มแข็ง (Liu & Jiang, 2001)

การศึกษาในระดับสถาบันอุดมศึกษาถือว่าโจทย์ที่ยิ่งใหญ่ของผู้บริหารที่จะต้องทำให้การศึกษาในระบบดังกล่าวเป็นประตูสู่ความสำเร็จของกลุ่มนักศึกษา ที่พวกเขาต้องการนำความรู้และความสามารถประกอบอาชีพในอนาคต (Shriberg, 2002) เพราะการศึกษาในระดับนี้จะเป็นการนำองค์ความรู้ไปปรับใช้หรือต่อยอดทางความคิดสู่เป้าหมายที่ผู้เรียนตั้งไว้ (Ertmer & Newby, 2013) และผู้เรียนจะได้สร้างเครือข่ายที่ดีระหว่างที่ศึกษา (Alzubaidi et al., 2021) และที่มากกว่านั้นการศึกษาในระดับนี้จะเป็นการเตรียมความพร้อมในการทำงานก่อนที่นักศึกษาจะไปปฏิบัติงานจริงในฐานะลูกจ้างขององค์กรผู้ใช้

บัณฑิต (Lutz & Paretti, 2021) โดยสิ่งสำคัญก่อนนักศึกษาจะเข้าสู่อาชีพในอนาคตนั้น นักศึกษาจำเป็นต้องสร้างให้ตนเองมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครูได้อย่างมากที่สุด (Borg & Scott-Young, 2020) สิ่งเหล่านี้จึงสะท้อนไปยังผู้บริหารระดับกระทรวงและระดับสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจึงพยายามดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับโจทย์ดังต่อไปนี้จริงจัง (Flessa, 2012) เพราะต้องการให้นักศึกษาของสถาบันตนเองมีคุณภาพหรือมีมุมมองของการเป็นลูกจ้างก่อนที่จะตนเองจะออกไปประกอบอาชีพ (Peralta & Klonowski, 2017) โดยสิ่งเหล่านี้ยังคงสามารถมีส่วนช่วยเหลือในการเสริมศักยภาพของการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมาที่ใกล้เคียงกับการคาดหวังขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Stein, Freel, Hanson, Pacchiano, & Eiland-Williford, 2013)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจดำเนินการวิจัยกับเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้รับไปปรับเข้าสู่แนวทางในการพัฒนาอาชีพของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและเพื่อให้นักศึกษากลุ่มดังกล่าวจะได้มีแรงผลักดันให้ตนเองมีความมั่นใจในการประกอบอาชีพความเป็นครูอย่างที่ท่านเองตั้งใจก่อนที่จะเข้าศึกษาในสายวิชาชีพนี้ รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษามีจุดแข็งให้กับตนเองและสถาบัน นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายที่อยู่บนพื้นฐานด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเป็นผลประโยชน์ต่อสถาบัน นักศึกษา และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต

## 1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา
3. เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

### 1.3 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษา เรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์นักวิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าความรู้จากงานวิจัย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจากเอกสารทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษาครั้งนี้ คือนักวิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษา มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ จังหวัดนครราชสีมา
3. ขอบเขตด้านประชากร คือนักศึกษา มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ จังหวัดนครราชสีมา นักศึกษาที่ศึกษา สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 14 คน
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระหว่างเดือนธันวาคม 2565–เดือนมกราคม 2566
5. ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสม และตัวแปรตาม คือแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา

### 1.4 นิยามคำศัพท์

1. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ จังหวัดนครราชสีมา
2. สภาพปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นปัญหาหรือแนวโน้มการทำให้เกิดเป็นอุปสรรคที่ส่งผลทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้
3. แนวทางการพัฒนา หมายถึง ระบบหรือหลักการส่งเสริมนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู ด้านคุณสมบัติของความเป็นครู และด้านคุณธรรมของวิชาชีพครู

4. ด้านความรู้ หมายถึง การสะสมของทุนมนุษย์สู่ทุนทางสังคมและเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการนำมาใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์กร ชุมชน และท้องถิ่น

5. ด้านความสามารถ หมายถึง คุณลักษณะของความรู้ รูปแบบการประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ ประสบการณ์ที่นำไปสู่การแสดงออกในรูปแบบของพฤติกรรมมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในองค์กร ชุมชน และสังคม

6. ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกที่สื่อให้เห็นถึงความใส่ใจ ความทุ่มเท ความศรัทธาและการเห็นคุณค่าในวิชาชีพครู

7. ด้านคุณสมบัติของความเป็นครู หมายถึง ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และการแสดงออกของพฤติกรรมที่สะท้อนถึงคุณลักษณะ ศักยภาพ จริยธรรม คุณธรรม และความเป็นครูที่ดี

8. ด้านคุณธรรมของวิชาชีพครู หมายถึง ความมีจริยธรรม มีวิธีการนำเสนอการสอนที่ดี มีระบบการสอนที่ดี ให้คำปรึกษา การแนะแนวและมีวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชั้นเรียนและองค์กร

### 1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงสภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา
2. เพื่อการพัฒนาทักษะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นสารสนเทศประกอบการวางแผนในการกำหนดเป็นแนวทางหรือนโยบายในการพัฒนานักศึกษาประสบการณ์วิชาชีพครูให้เกิดมาตรฐานที่ดี

## บทที่ 2

### แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับของแต่ละหัวข้อ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู
- 2.3 การเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู
- 2.4 บริบทของมหาบัณฑิตเถรวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 สรุปกรอบแนวความคิด

#### 2.1 แนวคิดและทฤษฎีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

2.1 ความหมายและความสำคัญการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะในสาขาวิชาชีพใดก็ตาม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเสริมให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงกับการทำงาน เป็นการเรียนรู้สถานการณ์และสภาพการณ์ที่เป็นจริงของการทำงาน อีกทั้งเป็นการ นำเอาความรู้ที่ได้รับ ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติไป ทดลองใช้ เพื่อเป็นการต่อยอดให้เกิดความชัดเจน เห็นจริง ในองค์ความรู้ที่ได้รับ อันจะเป็นประโยชน์ สำหรับนักศึกษาในการเตรียมความพร้อม ใน พฤติกรรมทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ สติปัญญา เจตคติ ที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อที่จะออกไปดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างมี ประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลต่อสังคมในที่สุด

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูเป็นสิ่งสำคัญในลำดับต้น ๆ กล่าวคือการพัฒนาวิทยาย่อมส่งผล ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูมีความรู้และเข้าใจในกระบวนการของการสอนและหน้าที่ความ เป็นครู (Demetriou, Meece, Eaker-Rich, & Powell, 2017) ส่งผลต่อหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การผลิตครูผู้สอนผู้ใช้บัณฑิต เพราะระบบของการสร้างคุณลักษณะของความเป็นครูที่ดีย่อมเกิดจาก

ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน คือผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ (Huberman, 1989) ซึ่งการสร้างคุณลักษณะที่ดีของแก่ความเป็นครู ได้แก่ 1) ช่วงครูใหม่ (Novice) 2) ช่วงตอนกลางของอาชีพ (Mid-career) และ 3) ช่วงตอนปลายของอาชีพ (Late-career) (Lynn, 2002) และแบบจำลองในการสร้างพลวัตอาชีพครู ได้แก่ 1) ช่วงฝึกหัดครู (Pre-service) 2) ช่วงเข้าสู่ตำแหน่ง (Induction) 3) ช่วงสร้างสมรรถนะ (Competency Building) 4) ช่วงกระตือรือร้น และเกิดความก้าวหน้า (Enthusiastic and Growing) (Lowe, Gray, Prout, Jefferson, & Shaw, 2019) ขณะเดียวกัน (Woods & Lynn, 2001) ได้พัฒนาแบบจำลองช่วงของอาชีพครูขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Transformation Theory) ที่ตระหนักว่าการเติบโตและก้าวหน้าในวิชาชีพเกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการสะท้อนคิด (Reflection )

ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2564 ระบุว่า “ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู” และในมาตรฐาน ประสบการณ์ วิชาชีพกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู “ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตาม หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี”

2.1.1 ความหมายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่กระทำร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการ เพื่อให้นักศึกษาได้ความรู้ทักษะและ เจตคติที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพ เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสถาน ประกอบการ สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมและก้าวหน้าเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง การจัดให้นักศึกษาได้ฝึกภาคปฏิบัติในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูในสถานการณ์จริงในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลา 2 ภาคเรียน (1 ปีการศึกษา) ทั้งนี้เพื่อที่จะให้นักศึกษาได้มีเวลานานพอในการเรียนรู้ประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานการณ์จริง ซึ่งจะช่วยให้ กระบวนการผลิตครูสามารถผลิตครูที่มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่เหมาะสมตามที่สังคมต้องการ ดังนั้น การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือ การฝึกปฏิบัติการสอนของนักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตในสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนที่ผ่านการประเมินคุณภาพ การศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อให้บัณฑิตได้เรียนประสบการณ์ความเป็นในสถานการณ์จริง ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาได้พัฒนาตนให้เป็นครูมืออาชีพต่อไป

2.1.2 ความสำคัญการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาก็เพื่อมุ่งหวังการผลิตกำลังคน (manpower) และพัฒนามนุษย์ (manhood) ในระดับวิชาชีพชั้นสูง (professional) หรือระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูง (semi-professional) วิชาชีพชั้นสูงนั้นจะเน้นคุณลักษณะที่สำคัญ 6 ประการ คือ

2.1.2.1 มีสำนึกของการบริการสาธารณะมีความผูกพันในหน้าที่ของวิชาชีพ

2.1.2.2 มีองค์ความรู้และทักษะที่อยู่เหนือความเข้าใจของคนทั่วไป

2.1.2.3 ใช้ระยะเวลายาวในการฝึกฝนความชำนาญในวิชาชีพ

2.1.2.4 มีอิสระในการตัดสินใจตามขอบข่ายของงานที่กำหนด

2.1.2.5 มีการควบคุมมาตรฐานของการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

2.1.2.6 มีจรรยาบรรณเป็นกรอบในการประกอบวิชาชีพ จากเกณฑ์ทั้ง 6 ประการ การ

จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นสาขาวิชาชีพใดก็ตาม กระบวนการจัดการศึกษาจะต้องสามารถสร้างดุลยภาพระหว่างด้านองค์ความรู้ ด้านทักษะ ปฏิบัติและด้านคุณธรรม การฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงมีความสำคัญต่อการบูรณาการด้านต่าง ๆ ให้ เป็นหนึ่งเดียวและมีความประสานกลมกลืนเสริมสร้างคุณลักษณะของผลผลิตทางการศึกษาที่พึงประสงค์

สรุปได้ว่า ครูได้สะท้อนคิดถึงระบบการสอนของตนเอง ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะเป็นจุดเริ่มต้นการสอนเชิงเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ (Renewal) และการเชื่อมโยงความรู้ แนวคิด และทฤษฎี (Rolls & Plauborg, 2009) สู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่มีพื้นฐานที่ชัดเจน ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์และผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาในการทำงานและครูที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีภายใต้กระบวนการให้คำปรึกษา (DePaul, 2000)

หลักของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูยึดหลักการ ดังนี้

1. มุ่งประสาน การเรียนภาคทฤษฎีใช้ควบคู่กับการฝึกภาคปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา

2. มุ่งฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงให้มากที่สุด

3. มุ่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นระยะๆ ต่อเนื่องกันไปตลอดหลักสูตร จุดประสงค์ของการฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีจุดประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีคุณลักษณะของครูที่ดีและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

2. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้งานในหน้าที่ของครูตามหลักสูตรในระดับที่ สอนได้อย่างชัดเจนและกว้างขวางจากการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงให้ได้มากที่สุด

3. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกันจนสามารถนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูได้เหมาะสมและบังเกิดผลดี

4. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาครูมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาชุมชน และเรียนรู้งานใน การพัฒนาชุมชน

5. เพื่อให้ นักศึกษาครูสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายมีความ รับผิดชอบต่องานมีทัศนคติที่ดี สามารถแก้ปัญหาและพัฒนางานของตนให้ดียิ่งขึ้นได้



ทฤษฎีการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู โดยทั่วไปคนเราจะเข้าสู่วิชาชีพได้ต้องฝึกฝน ขัดเกลาและหล่อหลอม คุณลักษณะ 3 ด้านคือ ด้านปัญญาความรอบรู้ ด้านคุณธรรม และด้านทักษะปฏิบัติ และต้องเป็นคุณลักษณะที่ได้ บูรณาการมีความสมดุล การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการมุ่งเน้นทักษะความรู้ให้นักศึกษาได้เข้าสู่ วิชาชีพชั้นสูง นิสิตนักศึกษามีหน้าที่ของตนเองและมองอนาคตจะพยายามหมั่นฝึกฝนตนเองอย่าง เข้มแข็งจริงจังและอดทนต่อความยากลำบากและหวังว่าอนาคตจะมีความสำเร็จในชีวิตและวิชาชีพ ถือว่าเป็นหนทางเดียวที่จะรับประกันการมีชีวิตที่ดีในวันข้างหน้าซึ่งนักศึกษาจึงต้องตระหนักในความ จริงข้อนี้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพความจริงได้กระทำตลอดระยะเวลาในการเรียนตลอดหลักสูตรแล้วแต่ว่าคนไหนจะฝึกอะไร แต่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่กล่าวถึงในคู่มือการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประสบการณ์ตรงในโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งเป็น การไปฝึกปฏิบัติการในสถานการณ์จริงถือเป็นประสบการณ์สูงสุดที่ดีที่สุด เพราะผู้ที่ได้ไปทำงานจะได้เรียนรู้และบูรณาการความคิดความเข้าใจ “งานและชีวิต” ได้ด้วยตนเองพร้อมๆ กับการรู้จัก สังคม และโลกที่แท้จริงการฝึกประสบการณ์จะเน้นที่ การทำงานภายใต้การแนะนำช่วยเหลือของผู้มีประสบการณ์มากกว่าเพื่อจะรู้จักทำงาน วิธีการ ตัดสินใจ การปรับปรุงคุณภาพงาน และการรู้จักใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพพร้อม ๆ กันนี้จะเป็น ช่วงเวลาปรับบุคลิกภาพ กริยาท่าทาง วาจา การวางตัว การมีสัมมาคารวะ และการรักษาจรรยา มารยาท ตลอดจนการปฏิบัติต่อคนอื่น ที่ทำงานร่วมกัน เท่ากับว่าเป็นการเรียนรู้และฝึกตนให้มีความสามารถในอาชีพ และการเป็นคนดีของสังคมไปพร้อมๆ กัน และที่สำคัญไม่ใช่การฝึกเพื่อ ประโยชน์ของตนเองเพียงอย่างเดียว ประโยชน์ของคนอื่นหรือกลุ่มหรือองค์กรก็มีความสำคัญสูงสุด ด้วยทุกคนที่ไปฝึกประสบการณ์ ยังมีความอ่อนเยาว์จึงต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญคือการเป็นคนที่จะพร้อมจะฝึกได้เปลี่ยนแปลงได้ปรับตัวได้พร้อมที่จะเรียนรู้ใฝ่รู้มีความกระตือรือร้น มองงานเป็นหน้าที่ รับผิดชอบ รู้สึกมีความสุขและสนุกที่จะฝึกงานนั้น ๆ ความพร้อมเหล่านี้คือ “โอกาส” อันสำคัญของคนเราการจะได้มีโอกาสดังกล่าวอย่างเต็มใจเต็มความสามารถ คือการได้เปรียบในชีวิต และนี่คือ กุญแจสำคัญของความสำเร็จทุกสิ่งทุกอย่าง จะแพ้จะชนะกันก็อยู่ตรงจุดนี้การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพนอกจากจะเป็นเวทีของการเรียนรู้การทำงานแล้ว ยังเป็นการทดสอบที่สำคัญว่า เราจะเดินทางเข้าสู่วิชาชีพนั้นๆ จริง เรามีความพร้อม มีความมั่นใจ และจะได้พัฒนาตนยกระดับความสามารถ ขึ้นไปตามลำดับ

สรุปแนวคิดและทฤษฎีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบมีส่วนร่วมและผ่านกระบวนการต่าง ๆ ที่เน้นให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้แก่ การจัดประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศและครูพี่เลี้ยงจากโรงเรียนร่วมพัฒนา วิชาชีพครูหรือสถานศึกษาอันเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศจาก คณะครุศาสตร์และคณะรวมผลิต บุคลากรของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การพัฒนาผ่านคู่มือการฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครูที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอและพบว่าโดยรวมมีส่วนร่วมในระดับมากนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานเป็นไปตามหลักเกณฑ์คุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน และเป็นไปตามมาตรฐานคุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน

## 2.2 แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การพัฒนาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันอุดมศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการเตรียมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาแต่จากสภาพของการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการบริหารการจัดการประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งระบบเองแต่จะต้องเกิดจากร่วมความร่วมมือประสานงานกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Day, 1997) ซึ่งบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและอาจารย์ที่เลี้ยงจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาครูทำงานตามบทบาทและหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพที่แท้จริง (Nolder, 1992)

ความหมายและความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือการฝึกงาน หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระทำร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการ เพื่อให้ นักศึกษาครู ได้ความรู้ทักษะและมีเจตคติที่ดีและจำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพในอนาคต เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมและก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความสำคัญ โดยทั่วไปการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาก็เพื่อมุ่งหวังการผลิตกำลังคน (manpower) และพัฒนามนุษย์ (manhood) ในระดับวิชาชีพชั้นสูง (professional) หรือระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูง (semiprofessional) วิชาชีพชั้นสูงนั้นจะเน้นคุณลักษณะที่สำคัญ 6 ประการ คือ

1. มีสำนึกของการบริการสาธารณะมีความผูกพันในหน้าที่ของวิชาชีพ
2. มีองค์ความรู้และทักษะที่อยู่เหนือความเข้าใจของคนทั่วไป
3. ใช้ระยะเวลายาวในการฝึกฝนความชำนาญในวิชาชีพ
4. มีอิสระในการตัดสินใจตามขอบข่ายของงานที่กำหนด
5. มีการควบคุมมาตรฐานของการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
6. มีจรรยาบรรณเป็นกรอบในการประกอบวิชาชีพ

จากเกณฑ์ทั้ง 6 ประการ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นภาควิชาชีพใดก็ตาม กระบวนการจัดการศึกษาจะต้องสามารถสร้างดุลยภาพระหว่างด้านองค์ความรู้ด้านทักษะปฏิบัติและด้าน

คุณธรรม การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงมีความสำคัญต่อการบูรณาการด้านต่างๆ ให้เป็นหนึ่งเดียว และมีความประสานกลมกลืนเสริมสร้างคุณลักษณะของผลผลิตทางการศึกษาที่พึงประสงค์

หลักการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่

1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มุ่งพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้มีคุณภาพในด้านต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการทำงานและการพัฒนางานในสาขานั้น ๆ การกระตุ้นและการส่งเสริมให้นักศึกษาครูสามารถสร้างงาน หลักหรืองานรองที่ตนสนใจในภาควิชาชีพนั้น ๆ

2. การจัดการเน้นการจัดการอย่างมีระบบและอาศัยกระบวนการที่ต่อเนื่อง เน้นทฤษฎีประสานปฏิบัติที่สามารถประยุกต์ใช้ได้จริงเน้นการฝึกจากประสบการณ์วิชาชีพครูจริงให้มากที่สุด

3. การพัฒนาความสัมพันธ์เน้นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบุคลากร องค์กร ระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการและหน่วยงานภายนอก ที่เอื้อต่อการได้รับความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตลอดจนการมีงานทำของนักศึกษา และเปิดโอกาสให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการบริหารหรือจัดการและจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยในขอบเขตที่เหมาะสมส่งเสริมให้นักศึกษาสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในการทำงานเป็นหมู่คณะ

วัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในลักษณะงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิชาการภาควิชาชีพ

2. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในภาควิชาของตนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เกิดผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาและพัฒนางานของตนเองให้ดียิ่งขึ้นได้

5. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะประกอบอาชีพหรือสร้างงานให้กับตนเอง

6. เพื่อให้ นักศึกษาครูเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

7. เพื่อให้ นักศึกษาครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย

8. เพื่อให้ นักศึกษาครูมีทัศนคติที่ดีต่องานตามภาควิชาชีพของตน ขอบข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาครูมุ่งให้นักศึกษาครูได้ฝึกงานในลักษณะงานที่ตรงตามหลักสูตรที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ซึ่งบางหลักสูตรมีลักษณะงานที่กว้างขวางมาก นักศึกษามีข้อจำกัดในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่จะให้ครอบคลุมทุกลักษณะงานได้ คณะศึกษาศาสตร์จึงให้โอกาส

นักศึกษาเลือก ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่นักศึกษาครูสนใจและประสงค์จะแสวงหาประสบการณ์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบในหลักสูตรและหัวหน้าภาควิชาที่เกี่ยวข้องอย่างไรก็ตามคณะศึกษาศาสตร์ จัดให้มีการพัฒนาแนวทางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร่วมกับสถานประกอบการทุกภาคส่วน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยในการส่งนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และเป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการอย่างแท้จริง มีกระบวนการในการเตรียมนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

1. โครงการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (การจัดกิจกรรมโครงการปฐมนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู)

การจัดกิจกรรมโครงการปฐมนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นกิจกรรมภาคบังคับสำหรับนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่มีความประสงค์ขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อสำเร็จการศึกษาหรือต้องมีผลการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละหลักสูตร ดังนั้นคณะจำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรมดังกล่าว เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในทุกด้านให้แก่ศึกษาครูที่จะก้าวออกไปจากรั้วมหาวิทยาลัยออกสู่ตลาดแรงงาน ตลอดจนการเข้าไปสู่วงจรของคนทำงานอย่างมืออาชีพ การที่นักศึกษาครูได้มีโอกาสเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในแต่ละองค์กร จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยึดถือปฏิบัติตามหลักการทำงานขององค์กรนั้น ๆ เปรียบเสมือนเราคือพนักงานหรือบุคลากรคนหนึ่ง ดังนั้น การที่นักศึกษาแต่ละคนมุ่งจะออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อหาประสบการณ์ความรู้ต่าง ๆ นอกเหนือจากที่เรียนมาหรือนำความรู้เทคนิคกระบวนการต่าง ๆ จากการศึกษามาบูรณาการต่อยอดสู่การทำงานอย่างมืออาชีพย่อมจะส่งผลให้การปฏิบัติการในสายงานอาชีพของตนประสบความสำเร็จมากขึ้น

แม้ว่าจะเป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตลอดระยะเวลาที่กำลังศึกษาไม่น้อยกว่า 990 ชั่วโมง ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 – ปีสุดท้ายของการศึกษา ตามมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาแต่ละหลักสูตรวิชาที่ตามโครงการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือการจัดกิจกรรม โครงการปฐมนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะได้จัดโดยงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะ ซึ่งจะมีนักวิชาการศึกษาผู้ที่รับผิดชอบดูแล กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาครูเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานดังกล่าว ซึ่งจะมีรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดประชุมหรือวางแผนเตรียมจัดโครงการ โดยคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์ ฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูประกอบไปด้วย ประธานศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (รองคณบดี) หัวหน้าภาควิชา และนักวิชาการศึกษา ซึ่งจะมีการประชุมหารือ เตรียมงาน และกำหนดวัน จัดงานกิจกรรม การ

กำหนดรายละเอียดของกิจกรรมในการจัดงาน การกำหนดหัวข้อการบรรยาย ความรู้และวิทยาการที่จะมาให้ความรู้แก่นักศึกษาครู เป็นต้น

2. การจัดกิจกรรมโครงการตามวันเวลาที่กำหนด เนื่องจากคณะมีการเรียนการสอนในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคการศึกษาที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ช่วงฤดูร้อนของแต่ละปี การศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นตามแผนการเรียนเสนอแนะของแต่ละหลักสูตร นักศึกษาครูจำเป็นต้องผ่านในกระบวนการรายวิชา การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษานั้น ๆ

3. การประเมินติดตามโครงการ ในการจัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ แต่ละครั้ง ผู้จัดงานจะต้องมีการประเมินผลโครงการ ตามตัวบ่งชี้ของวัตถุประสงค์โครงการ วัดระดับความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังจากการเข้ารับการอบรมหรือเข้าร่วมโครงการ วัดระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมโครงการในด้านต่าง ๆ ตามตัวบ่งชี้หรือวัตถุประสงค์ของโครงการ ตลอดจนการจัดทำรูปเล่มรายงานประเมินผลโครงการ เพื่อนำส่งสรุปการดำเนินงานทั้งหมดในภาพรวมของโครงการและเป็นหลักฐาน ส่วนหนึ่งของการประกอบการประเมินคุณภาพการศึกษาของคณะและมหาวิทยาลัย

4. การนำผลจากการประเมินติดตามโครงการ ที่จะนำไปพัฒนาปรับปรุงเตรียมวางแผนการดำเนินงานโครงการครั้งต่อไป โดยผู้รับผิดชอบโครงการจำเป็นต้องนำข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมโครงการไปปรับใช้ หรือนำไป พัฒนาหัวข้อการอบรมเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาครูในรุ่นต่อไป

2. การนิเทศงานนักศึกษา การนิเทศงานนักศึกษาเป็นกระบวนการแนะนำช่วยเหลือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแก่นักศึกษาครูเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2.1 ลักษณะการนิเทศงานนักศึกษาครู การนิเทศงานมีหลายลักษณะตั้งแต่การเตรียมตัวนักศึกษาจากภาควิชาหรือ หลักสูตรวิชาในรายวิชา การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การปฐมนิเทศก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การประชุมแนะนำเป็นกลุ่ม การซักถามพูดคุยเป็นรายบุคคล การแนะนำเอกสารและการเสาะแสวงหาความรู้ความสามารถเพิ่มเติม การสัมมนาระหว่างการฝึกประสบการณ์ครู รวมทั้งวิธีการอื่น ๆ ที่จะ ช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาครูให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ผู้นิเทศงานนักศึกษาครู ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศงานแก่นักศึกษาครู เรียกว่า “ผู้นิเทศก์” ซึ่งในส่วนงานที่ รับผิดชอบจะประกอบไปด้วย 2 ฝ่าย ได้แก่ 1) ผู้นิเทศก์ฝ่ายมหาวิทยาลัย หมายถึงอาจารย์นิเทศจากภาควิชาที่คณะได้ดำเนินการแต่งตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการดูแลให้คำแนะนำแก่

นักศึกษาครูเมื่อออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ตลอดจนผู้ที่ควบคุมดูแลนักศึกษาในการทำรายงานวิชาการ ภาคนิพนธ์ หรือปริญานิพนธ์เพื่อสำเร็จการศึกษา เป็นต้น

3. ผู้นิเทศก์ฝ่ายหน่วยงาน หมายถึง หัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้าฝ่ายงานที่ นักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานให้รับผิดชอบ นักศึกษาครู

4. จำนวนครั้งในการนิเทศจำนวนครั้งในการนิเทศนักศึกษาครูอยู่ในดุลพินิจของผู้นิเทศฝ่ายมหาวิทยาลัยและผู้นิเทศก์ฝ่ายหน่วยงานจะกำหนดขึ้น ทั้งนี้ ควรได้รับการติดต่อประสานงานกันโดยตลอดหรืออาจประสานผ่านนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูโดยตรงก็ได้

5. การบันทึกการนิเทศงานนักศึกษาผู้นิเทศก์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ทั้งสองฝ่ายควรบันทึก5การนิเทศงานหรือแสดงความข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักศึกษาครูในแบบบันทึกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ในแต่ละวันของนักศึกษาครู ซึ่งนักศึกษาครูทุกคนจะต้องมีแบบบันทึกประจำวันตามเอกสารในคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษาครู

6. บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศก์ฝ่ายมหาวิทยาลัย

6.1 การเข้าร่วมการปฐมนิเทศที่คณะจัดกิจกรรม และปฐมนิเทศนักศึกษาในความดูแลก่อนออกฝึกประสบการณ์ครู เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และการจัดทำภาคนิพนธ์หรือปริญานิพนธ์

6.2 การนิเทศงานนักศึกษาโดยไปเยี่ยมนักศึกษายังหน่วยงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู เป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักศึกษาครูด้วยการติดตามผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูและการควบคุมดูแลความประพฤติและพฤติกรรมต่างๆ ของนักศึกษาครู รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

7. การควบคุมดูแลความประพฤติของนักศึกษาครูและให้ความคุ้มครองรักษา ความปลอดภัยแก่นักศึกษาครูตามสมควร

8. การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษาครูเมื่อครบตามระยะเวลา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษาครู

9. การช่วยเสนอแนะแนวทางการฝึกประสบการณ์ครูหรือวิธีการปรับปรุงแก้ไข การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของคณะให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาครู

สรุปแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ด้วยการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพรูและเป็นการฝึกทักษะและสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพรู ตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพรู

ครู เพื่อให้ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา ด้วยระยะเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีและผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด โดยนักศึกษาครูปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาแต่ละคนจะต้องฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามสาขาวิชาเฉพาะที่นักศึกษาเรียน ประกอบด้วยสาระการฝึกทักษะและสมรรถนะของวิชาชีพครู เกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนวิชาเอก การวัดและประเมินผล และนำผลไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือแบ่งปัน ความรู้ในการสัมมนาการศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษามีสมรรถนะที่ประกอบด้วยความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเอก และมีความสามารถในการประเมิน ปรับปรุง และศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และความสามารถในการปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย การมีองค์ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

### 2.3 การเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

แนวคิดของการเตรียมความพร้อมให้แก่ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามฐานสมรรถนะของกระทรวงศึกษาธิการ คือการพัฒนาให้นักศึกษามีสมรรถนะวิชาชีพครูก่อนที่จะไปฝึกสอนหรือทำงานจริง โดยผ่านการทดสอบของเครื่องมือและกระบวนการของศึกษา การสังเกต และการสร้างการมีส่วนร่วมซึ่งสมรรถนะวิชาชีพครูดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่เกิดจากการรวมความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) คุณลักษณะ (Character) ทศนคติ (Attitude) และแรงจูงใจ (Motivation) ที่จะเชื่อมต่อในโลกแห่งการทำงานในอนาคตได้อย่างโดดเด่น (Shepherd, 2022) และที่สำคัญนักศึกษาครูจำเป็นต้องเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความมีจริยธรรมของความเป็นครูและหลักการสอนที่ถูกต้องและชัดเจน (Henderson, 1987) และมีความรับผิดชอบ รู้จักเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ และมีความภาคภูมิใจ รวมทั้งมีจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Gabbrielli, 2021)

การเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา กับบทบาทหน้าที่ที่เข้าถึงนักศึกษาครูที่เรียนวิชาการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูระหว่างเรียน 1-3 และวิชาการปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษา 1-2 เปรียบเสมือนบุคลากรคนหนึ่งของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติการสอนอยู่ ในโรงเรียน ดังนั้น นักศึกษาควรปฏิบัติ ดังนี้

1. เข้าร่วมการปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศระหว่างและสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและกิจกรรมอื่น ๆ ตามที่กำหนด
2. เคารพและปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน เช่น การลงเวลามา-กลับ การลา กิจ การลาป่วย เป็นต้น

3. แต่งกายด้วยเครื่องแบบนักศึกษาตามระเบียบมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด
4. ปฏิบัติตนตามกฎหมายของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด
5. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนิสิต หรือนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูจากมหาวิทยาลัยอื่นๆ (ในกรณีที่ไม่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่รับนิสิตหรือนักศึกษาจากหลายมหาวิทยาลัย)
6. เคารพและปฏิบัติต่ออาจารย์ทุกท่านในโรงเรียนเท่าเทียมอาจารย์นิเทศก์ของตน
7. หลีกเลี่ยงการนินทาว่าร้ายนักเรียน ครู และบุคลากรของโรงเรียน เมื่อเกิดปัญหาใด ๆ ควรปรึกษาและขอความช่วยเหลือจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์
8. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีจิตอาสา จิตสาธารณะ เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน
9. มีจิตสำนึกในการวางตัวเหมาะสมกับบทบาทของการเป็นนักศึกษาครู
10. เก็บรวบรวมข้อมูลระดับชั้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความประพฤติ พัฒนาการและปัญหา สภาพสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียนและ สถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การบริหารงานวิชาการ และบันทึกลงในสมุดประจำตัว
11. การปฏิบัติงานในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพรู นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติงานโดยสม่ำเสมอ และลงเวลา ปฏิบัติงานตามแบบฟอร์มคณะกรรมการกำหนด
12. การลาป่วย ลาได้ไม่เกิน 3 ครั้งต่อภาคเรียน หากลาป่วยตั้งแต่ 3 วันขึ้นไปต้องมีใบรับรองแพทย์ ประกอบด้วย
13. การลากิจ ลาได้ไม่เกิน 2 ครั้งต่อภาคเรียน และต้องปฏิบัติกรขดเซยเท่ากับจำนวนวันที่ลา การไป ทำงานสายไม่ควรกระทำโดยเด็ดขาด
14. การออกนอกบริเวณโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพรูต้องปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนนั้น ๆ และขอ อนุญาตครูพี่เลี้ยงรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และจะไปได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตแล้วเท่านั้น
15. การกลับคณะศึกษาศาสตร์จะทำได้เมื่อโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพรูได้รับแจ้งเป็นทางการจากคณะ เท่านั้น
16. ศึกษาค้นคว้าในรายวิชาที่สอน เตรียมแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อ วิถีการจัดประสบการณ์ ในรูปแบบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของบทเรียน
17. ส่งตารางการจัดการจัดการเรียนรู้อให้อาจารย์นิเทศก์ประจำสาขาวิชาในสัปดาห์ที่ 3 ของการ ปฏิบัติการสอน เพื่อให้อาจารย์นิเทศก์จัดตารางการนิเทศได้อย่างเหมาะสม
18. ส่งแผนการจัดการเรียนรู้อให้อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงก่อนสอนทุกครั้งก่อน 1 สัปดาห์ และปฏิบัติตาม คำแนะนำของครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์



19. รายงานพฤติกรรมของนักเรียนที่เป็นปัญหาให้ครูพี่เลี้ยงทราบทันที และนำปัญหาการเรียนใน 4 สัปดาห์ แรกมาวางแผนและดำเนินการแก้ไขอย่างเป็นระบบในลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน

20. ตรงต่อเวลาในการสอนการปฏิบัติงานและรักษาเวลานัดหมายกับอาจารย์นิเทศก์อย่างเคร่งครัด

21. ปฏิบัติงานครูและพัฒนาคุณภาพการสอนโดยใช้เวลาปฏิบัติการสอนไม่เกิน 8 คาบ/สัปดาห์ และใช้เวลา เพื่อเตรียมการจัดการเรียนรู้อย่างน้อย 2 เท่าของเวลาปฏิบัติการสอน ในกรณีที่นักศึกษาปฏิบัติงานในสถานศึกษา ระดับปฐมวัย จะต้องใช้เวลาปฏิบัติตามที่ปฏิบัติจริง บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาต่อชุดวิชาที่ศึกษา

รายวิชาการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูระหว่างเรียน 1 (Practicum 1)

1. นักศึกษาครูจะปฏิบัติตนในบทบาทของผู้สังเกตการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู สังเกตการสอนของครูพี่เลี้ยง สังเกตการปฏิบัติงานของครูพี่เลี้ยง

2. นักศึกษาครูที่กำลังศึกษาในสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน พัฒนาการและธรรมชาติของ ผู้เรียน การบริหารงานวิชาการ หลักสูตรสถานศึกษา โดยมีวิธีการศึกษา วางแผน สังเกต สัมภาษณ์บุคลากรใน สถานศึกษา ชุมชน

รายวิชาการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูระหว่างเรียน 2 (Practicum 2)

1. นักศึกษาครูจะปฏิบัติตนในบทบาทของผู้สังเกตการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู สังเกตการสอนของครูพี่เลี้ยง สังเกตการปฏิบัติงานของครูพี่เลี้ยง

2. นักศึกษาครูศึกษา สังเกต สัมภาษณ์ ร่วมวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ ระบบการจัดการเรียนการสอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินผลของสถานศึกษา

3. นักศึกษาครูฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และทดลองนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดการเรียนรู้จริง 3 แผน

รายวิชาการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูระหว่างเรียน 3 (Practicum 3)

1. นักศึกษาครูประพฤติและปฏิบัติตนในการปฏิบัติการสอนให้กับสถานศึกษาโดยยึดหลักคุณธรรมและ จริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

2. นักศึกษาครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล ในเนื้อหาวิชาที่ได้รับมอบหมาย โดยมีครูพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาและแนะนำ

3. นักศึกษาครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของสถานศึกษาได้

4. นักศึกษาครูวิเคราะห์สภาพปัญหาผู้เรียน และออกแบบการแก้ปัญหาด้วยกระบวนการวิจัย

5. นักศึกษาครูจัดทำหรือยกตัวอย่างโครงการส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และอนุรักษ์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. นักศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการนำเสนอผลการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC)

#### รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Internship 1)

นักศึกษาจะปฏิบัติตนในบทบาทของครูฝึกสอน โดยเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละประมาณ 8 คาบ/ ชั่วโมง ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครูพี่เลี้ยงล่วงหน้าก่อนสอน 1 สัปดาห์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่จัดทำไว้ ล่วงหน้า นักศึกษาครูควรสังเกต รวบรวมข้อมูล จัดทำสัมมนา เพื่อศึกษาสภาพทางสังคมของผู้เรียน นักศึกษาร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาจัดทำโครงการพัฒนาการเรียนรู้อัน 1 โครงการ บันทึก วิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และปัญหาของผู้เรียนเพื่อวางแผนทำวิจัยในชั้นเรียน บันทึกผลการปฏิบัติงานแสดงถึงการแก้ไขปัญหา การพัฒนางานการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองอย่าง สม่ำเสมอ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง กำหนดประเด็นที่ต้องการพัฒนาอย่างน้อย 1 เรื่อง เพื่อนำเสนอประสบการณ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Internship 2) นักศึกษาจะปฏิบัติตนในบทบาทของครูฝึกสอน โดยเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละประมาณ 8 คาบ/ ชั่วโมง ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครูพี่เลี้ยงล่วงหน้าก่อนสอน 1 สัปดาห์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่จัดทำไว้ ล่วงหน้า นักศึกษา ศึกษาและดำเนินการวัดและประเมินผล สังเกต วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้ ขอให้นักศึกษาจัดทำเล่มงานวิจัยในชั้นเรียนส่ง ให้กับโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูที่นักศึกษาไปฝึกประสบการณ์ด้วย นำเสนอประสบการณ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

สรุปการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือต่อระบบการจัดการเรียนรู้ กระบวนการ วิธีการในการจัดกิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้โดยมีการจัดบรรยากาศ เนื้อหาสาระ กระบวนการ การประเมินผลการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน แหล่งการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นักศึกษาครูสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงกับทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนทุกชั้นตอน เพราะกระบวนการจัดการเรียนรู้มีผลต่อสมองของมนุษย์ซึ่งมีศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุด ผู้สอนจะต้องสนใจและให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสมอง (head) จิตใจ (heart) มือ (hand) และสุขภาพองค์รวม (health) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมศักยภาพ ความเก่ง ความสามารถของ

ผู้เรียนเป็นรายบุคคล กระตุ้นให้นักศึกษาคูได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง โดยครูที่ดำเนินโครงการมีหน้าที่เตรียมการ จัดสิ่งเร้าให้คำปรึกษา วางแนวกิจกรรมและประเมินผล เพื่อพัฒนานักศึกษาคูสู่การเป็นคนดี คนเก่ง และมีสุข

## 2.4 บริบทของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์

ตามประกาศมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ เรื่องนโยบายและแนวทางพัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2563 เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย จึงได้ที่กำหนดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการของคณะด้วย 4 นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ 1 พัฒนาการจัดการศึกษาของสถาบันให้มีคุณภาพ ทั้งด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

### 1. การผลิตบัณฑิต

1.1 สร้างบัณฑิตให้มีคุณสมบัติตามอัตลักษณ์ที่สาขาวิชาและคณะศึกษาศาสตร์ กำหนด พร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม โดยเน้นการผลิตบัณฑิตให้เป็นนักปฏิบัติ มีความอดทน มุ่งมั่น มีความสามารถในการสื่อสาร และสามารถจัดการเรียนการสอนได้

1.2 พัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีให้มีความโดดเด่น ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.3 พัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้มีความโดดเด่น ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.4 พัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ บนพื้นฐานของความเป็นครู

1.5 พัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยเน้นการปฏิบัติจริงและในสถานประกอบการ ตามความเหมาะสมของสาขาวิชา

1.6 พัฒนาศึกษาให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยและสังคม โลก ให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

1.7 ให้มีการวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ในทุกหลักสูตรและนำผล การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามาวิเคราะห์เพื่อพัฒนานักศึกษาให้ได้ตามกรอบคุณวุฒิ การศึกษาที่กำหนด

1.8 เปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้ด้อยโอกาส ผู้มีความสามารถพิเศษ และผู้มีคุณธรรม นำ ความรู้ประพัตติดี

## 2. การวิจัยและบริการวิชาการ

2.1 พัฒนาระบบ กลไก ที่ช่วยส่งเสริมงานวิจัย และการบริการวิชาการ

2.2 พัฒนาระบบสารสนเทศงานวิจัย เพื่อการบริหารงานวิจัยอย่างมีระบบ

2.3 สนับสนุนงานวิจัยและการบริการวิชาการที่เน้น การวิจัยสถาบัน การวิจัยพื้นฐาน เพื่อสร้างองค์ความรู้ การวิจัยประยุกต์เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน การแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น

2.4 พัฒนาการให้บริการวิชาการ โดยใช้งานวิจัย โครงการ หรือหลักสูตรฝึกอบรม ที่เกิดจากการร่วมศึกษาปัญหาและความต้องการจากท้องถิ่น ให้สามารถสร้างประโยชน์แก่ชุมชนและก่อให้เกิดรายได้

2.5 พัฒนาระบบการเผยแพร่ผลงานวิชาการสู่สาธารณชนที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

## 3. การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

3.1 พัฒนาระบบการในการเชื่อมโยงกิจกรรมนักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ในการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

3.2 จัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมในวันสำคัญของไทยและของล้านนา นโยบายที่ 2 พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับประเทศในการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

นโยบายที่ 2 พัฒนาสถาบันให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับประเทศในการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

### 1. พัฒนาเครือข่ายทางวิชาการ

1.1 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศในเอเชียกับการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

1.2 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยในการทำวิจัย และการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

### 2. พัฒนาหลักสูตรระยะสั้น

2.1 พัฒนาหลักสูตรสำหรับบุคลากรวิชาชีพเพื่อมีความมื่อชื่อเสียงและการยอมรับในองค์กรธุรกิจเอกชน

2.2 พัฒนาหลักสูตรสำหรับบุคลากรทางการศึกษาเพื่อมีความมื่อชื่อเสียงทางด้านวิชาการ

นโยบายที่ 3 พัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการศึกษา พื้นที่เมืองนครราชสีมาและพื้นที่ใกล้เคียงที่เป็นเครือข่าย

3.1 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการในการเป็นแหล่งเรียนรู้

3.2 พัฒนาแหล่งการสร้างรายได้ ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น การจัดอบรมสัมมนา การพัฒนาความร่วมมือเกี่ยวกับการเป็นศูนย์ทดสอบในลักษณะต่าง ๆ โดยมีหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนและกิจกรรม

3.3 การพัฒนาพื้นที่ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดนครราชสีมา

นโยบายที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารงานของคณะศึกษาศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพ

1. การบริหารงบประมาณ

1.1 การจัดทำแผนกลยุทธ์คณะศึกษาศาสตร์ ระยะ 4 ปี พ.ศ. 2561 – 2564

1.2 การพัฒนาระบบการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี

1.3 การบริการให้คำปรึกษาและการเบิกจ่ายงบประมาณของภาควิชา

1.4 การพัฒนาระบบติดตามการใช้งบประมาณของภาควิชาและของคณะให้ เป็นไปตาม

แผนยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์ และแผนงานประจำปี

2. การให้บริการนักศึกษา

2.1 การพัฒนากระบวนการให้ข้อมูลการให้บริการและการดำเนินงานด้านวิชาการแก่นักศึกษา

2.2 การพัฒนาระบบการให้บริการแหล่งฝึกงาน กิจกรรมศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับต่างประเทศ

2.3 การพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาทางวิชาการและการใช้ชีวิตแก่นักศึกษา

2.4 การพัฒนาระบบสโมสรนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ เพื่อพัฒนา ศักยภาพ

นักศึกษา จาก

การจัดกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตร

2.5 การจัดกิจกรรมให้ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพแก่นักศึกษา 2.6) การให้ข้อมูลและความรู้แก่ศิษย์เก่าของคณะวิทยาการจัดการ

3. การพัฒนาการเรียนรู้ออนไลน์และนวัตกรรม

3.1 การพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ให้เป็นอาจารย์มืออาชีพ (Smart Teacher) สนับสนุนการนำเสนอผลงานทางวิชาการให้เวทีการประชุมระดับชาติและระดับนานาชาติ และการเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสาร

3.2 การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรสายสนับสนุนให้มีสมรรถนะพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3.3 การให้คำปรึกษาการพัฒนาผลงานทางวิชาการและงานวิจัย

3.4 การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

3.5 การพัฒนาหลักสูตรใหม่

3.6 การพัฒนาสื่อการศึกษาและเทคนิคการสอนให้ทันสมัย

4. การพัฒนากระบวนการภายใน

4.1 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรและระดับคณะ

4.2 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลบุคลากร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่

4.3 การพัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อรองรับการเรียนการสอน การวิจัย และการบริหารสำนักงาน

4.4 การพัฒนาระบบและจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงของคณะจากการ วิเคราะห์ SWOT และการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ของคณะ

4.5 การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาโครงสร้างการบริหารงานคณะ ที่เป็นแนวทางนโยบายและแนวทางพัฒนาคณะ ในช่วง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2563 เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย จึงได้กำหนดการและนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ คณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งระบบการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ นโยบายที่ 1 พัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพ ทั้งด้าน การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมนั้นด้านนักศึกษาจะ เน้นหนักการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูด้วยการทำงานจริงและในสถานประกอบการตามความเหมาะสมของ สาขาวิชา เป็นต้น นโยบายที่ 3 การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการในการเป็นแหล่ง เรียนรู้ และนโยบายที่ 4 การให้บริการนักศึกษา การพัฒนากระบวนการให้ข้อมูลการให้บริการและการติดต่อ งาน ด้านวิชาการแก่นักศึกษาการพัฒนาระบบการให้บริการแหล่งฝึกงาน การให้ข้อมูลและความรู้แก่ศิษย์เก่าของคณะ ศึกษา ศาสตร์ มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์

## 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Sebald, A., Myers, A., Frederiksen, H., & Pike, E. (2023, pp. 18-31) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษามผลการดำเนินงานของนักศึกษาประสบการณ์ครูกับโครงการมหกรรมส่งเสริม พัฒนาวิชาการ

และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาชีพครูระหว่างมหาวิทยาลัยและสถานประกอบการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินความเหมาะสมของโครงการด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการ มหกรรมส่งเสริม พัฒนาวิชาการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาชีพครู โดยใช้แนวคิดการประเมิน CIPP Model ของสตีฟเฟิลบีม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา อาจารย์และบุคลากรจากวิทยาลัยผู้ร่วมโครงการฯ จำนวน 400 คน และจากสถาบันการศึกษา จำนวน 195 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือ วิจัย คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง ขึ้นตามกรอบแนวคิด CIPP Model ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรง เชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิและ หาค่าความเที่ยงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคซ์ มีค่าเท่ากับ 0.67-1.00 และ 0.89 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย การแบ่งระดับ และแปลผลค่าเฉลี่ยตาม แนวคิดของ Best ผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการ พบว่า นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า โครงการมีความ เหมาะสมด้านบริบท อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ  $4.08 \pm 0.52$ ,  $4.27 \pm 0.57$  และ  $4.01 \pm 0.58$  ตามลำดับ การประเมิน ความเหมาะสมในด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า นักศึกษาและอาจารย์มีความคิดเห็น ที่สอดคล้องกันว่า โครงการมีความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ  $3.67 \pm 0.70$  และ  $3.93 \pm 0.64$  ตามลำดับ

Roybal-Lewis, A. (2022, pp.913-924) ศึกษาเรื่อง การวิจัยและพัฒนารูปแบบการ ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาครู พบว่า คณะต่างๆ ภายในสถาบันอุดมศึกษาจะมีหน่วยฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ โดยทำหน้าที่จัดหาสถานที่ฝึก ปฐมนิเทศก่อนฝึกจัดการนิเทศ และสัมมนาหลังฝึก สำหรับปัญหาที่พบ ได้แก่ แหล่งฝึกงานอยู่ไกล ไม่เพียงพอ และการไม่ได้รับความร่วมมือจากสถาน ประกอบการ นักศึกษาไม่มีความรู้และทักษะใน การทำงาน การนิเทศไม่ต่อเนื่อง การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับ ลักษณะของวิชาชีพของแต่ละสาขา ได้แก่ รูปแบบการเรียน สำหรับการทำงานสหกิจศึกษา การฝึกหลัง เรียนทฤษฎีครบแล้ว สำหรับปัญหาที่ พบ ได้แก่ ไม่มีค่าตอบแทนในขณะที่ฝึก นักศึกษาขาดทักษะในการทำงานและมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม รวมทั้งไม่สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมองค์กรได้ ส่วนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของมหาวิทยาลัย ต่างประเทศ พบว่า มีการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพอย่างเป็นระบบ โดยมีหน่วยงานประสานงานเตรียม ความพร้อม นักศึกษาก่อนฝึกมีการประเมิน อย่างต่อเนื่องและมีการสัมมนาหลังฝึก สำหรับปัญหา ได้แก่ นักศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของ สถานประกอบการ ทำงานได้ไม่มีประสิทธิภาพ นักศึกษาไม่พัฒนา ตนเอง และปัญหาทางด้านภาษา เมื่อไปฝึกงานที่ไม่ใช่ประเทศของตนเอง จากการสังเคราะห์รูปแบบการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า มี 2 รูปแบบ คือ แบบสหกิจศึกษาและแบบทั่วไป ซึ่งจะเป็นรูปแบบที่มี ความสอดคล้องความต่อเนื่องและสามารถนำไปสู่การ ปฏิบัติได้ ขนิษฐา พามา และ

Huang, T., Chen, S., Lin, J., & Cun, A. (2023, pp. 22-35) ศึกษาเรื่อง ระบบจัดการติดตามและประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา กรณีศึกษา : วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก พบว่า 42 ระบบจัดการติดตามและประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนี้ จะถูกพัฒนาขึ้นโดยใช้โปรแกรมในรูปแบบของ Web Application โดยใช้ Apache เป็น Web Server และใช้ภาษา PHP ในการติดต่อ กับฐานข้อมูล MySQL ผ่านทาง Web Browser การทำงานมี 2 ระบบ คือ ระบบ Online บน อินเทอร์เน็ต และระบบ Offline ผ่านทางไปรษณีย์หรือโทรศัพท์ โดยนักเรียนนักศึกษาจะทำการค้นหา และเลือกสถานประกอบการที่ต้องการเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผ่านระบบ Online และติดต่อ ประสานกับครูนิเทศ รวมถึงดูผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพผ่านระบบ Online ได้ ส่วนสถาน ประกอบการสามารถประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและประสานกับครูนิเทศได้ทั้งระบบ Online และระบบ Offline จากการประเมินประสิทธิภาพของระบบโดยใช้ค่าความคิดเห็น 4 ด้านคือ (1) ด้าน Functional Requirement Test (2) ด้าน Functional Test (3) ด้าน Usability Test (4) ด้าน Security Test ผลการประเมินพบว่าผู้ใช้งานและผู้บริหารมีระดับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี โปรแกรมนี้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานทางด้านการจัดการติดตามและประเมินผลการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพของนักเรียนนักศึกษาในองค์กรได้ค่อนข้างดี

Albahusain, W. (2022, pp. 21-35) วิจัยเรื่องประเมินโครงการวิชาชีพครูภาษาอังกฤษกับการทำงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการอบรมภาษาอังกฤษกับการทำงาน ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบของโครงการ เป็นการวิจัยเชิงประเมินโดยใช้แบบสอบถามและแนวการสัมภาษณ์ที่ผ่านการ ตรวจสอบภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้วนำไปดำ เนินการวิจัยกับกลุ่มประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบทของโครงการมีความชัดเจน มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และมีความสอดคล้องกับนโยบายของสาขาวิชาต่าง ๆ ด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับโครงสร้าง เนื้อหา วิทยากร นิสิต และองค์ประกอบอื่นๆ ที่สนับสนุนการ อบรมมีความเหมาะสมและผู้ประเมินเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการอบรม มีความเหมาะสมในระดับมาก และผู้ประเมินมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ด้านผลผลิตและความ พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านผลกระทบตามความเห็นของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนของนิสิตอยู่ในระดับมาก

Mathias, J., Saville, C., & Leech, S. (2023: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ประเมินโครงการโรงเรียนในฝัน โดยมี วัตถุประสงค์ (1) เพื่อประเมินสภาวะแวดล้อมของโครงการเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ (2) เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า



ของโครงการ เกี่ยวกับความเหมาะสมและความพอเพียงด้านทรัพยากรทางการศึกษา (3) เพื่อประเมินกระบวนการ ในการดำเนินโครงการเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินการตามแผน การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน และการปรับปรุงแก้ไข และ (4) เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการโรงเรียนในฝัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาครู ในสังกัดของภาครัฐ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 18 คน คัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่มีหน้าที่ โดยตรงกับโครงการ เป็นผู้ตัดสินใจในทุกขั้นตอนของโครงการและคณะกรรมการตรวจเยี่ยมโครงการ โรงเรียนในฝัน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 5 คน เครื่องมือในการประเมินเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ ข้อมูลโดย หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการนี้ผู้ประเมินได้ใช้ รูปแบบ CIPP Model ผลการวิจัยพบว่า โครงการของโรงเรียน ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ได้คะแนน 97.00 จาก 100 คะแนน เมื่อพิจารณาประเด็น การประเมินทั้ง 4 ประเด็น พบว่าทุกประเด็นทุกตัวชี้วัดของการ ประเมินโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้และเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามประเด็น การประเมินได้ดังนี้ ด้านผลผลิต (93.73%) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ (92.80 %) ด้านปัจจัยนำเข้า (92.45 %) และด้านสภาวะแวดล้อม (91.27 %)

Velentza, A. M., Lefkos, I., & Fachantidis, N. (2022, pp. 1- 16) วิจัยเรื่องการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่เมืองหลวง มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินปัจจัยพื้นฐานและสภาวะแวดล้อมของโครงการประเมินกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนิน โครงการและประเมินผลผลิตของโครงการ โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินของ CPO'S Evaluation Model กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน คือ ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 126 คน และนักเรียน จำนวน 397 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมิน พบว่า ด้านปัจจัยพื้นฐานและสภาวะแวดล้อมของโครงการ ตามความคิดเห็นของครู ผู้รับผิดชอบโครงการ ในภาพรวมและรายข้อมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากและผ่าน เกณฑ์การ ประเมินที่กำหนดไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ก่อนดำเนินโครงการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการดำเนินการส่งเสริมสุขภาพที่ ชัดเจน ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ ตามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบโครงการ ในภาพรวมและรายข้อมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปริมาณอาหารเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุด คือ โรงเรียนได้จัดเวลาให้นักเรียนและครูได้ออกกำลังกายร่วมกัน ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการตามความคิดเห็นของนักเรียนในภาพรวมและรายข้อมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

Latorre, E., & Meier, E. (2022) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบหลักสูตร สำหรับการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในประเทศไทย โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลอง CIPP มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบหรือลักษณะที่เหมาะสมของหลักสูตร พบว่า 1) หลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องใช้รูปแบบการสอนแบบแก้ปัญหา (Problem-Centered Design) หรือการแสวงหาคำตอบด้วยตัวผู้เรียนเอง (Eclectic Design) 2) รายละเอียดองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ ในหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้นำเสนอได้รับการ ยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร 5 ท่าน ที่ให้ข้อมูลในการทำวิจัย อย่างไรก็ตามต้องมีการ พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและมุ่งถึงความสัมฤทธิ์ผลเป็นสำคัญ และ 3) องค์ประกอบสำคัญ 7 ประการดังกล่าว ได้รับการยอมรับ คือ ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์

Hanna, F., Oostdam, R., Severiens, S. E., & Zijlstra, B. J. (2019, pp. 15-27) วิจัยเรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรวิศวกรรม เครื่องกลในระดับวิทยาลัยชั้นต้นที่ประเทศไต้หวัน ของ นักศึกษาคูวิศวกรรมศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลอง CIPP หรือ CIPP Model ประเมินหลักสูตรในลักษณะภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร มีความชำนาญ ผู้เรียนขาดความพึงพอใจในเรื่องความยืดหยุ่นของ หลักสูตรที่จะตอบสนองความต้องการ ผู้เรียน ผู้สำเร็จการศึกษาขาดความพึงพอใจในเรื่องการกำหนด หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ครูและผู้เรียนขาดความพึงพอใจในเรื่อง จำนวนรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่านักเรียน ครูและผู้สำเร็จ การศึกษามีความพึงพอใจในเรื่องการใช้เทคโนโลยีอุปกรณ์และ อุปกรณ์ช่วยสอน เช่น โปรแกรม CAI (Computer Aided Instruction) แต่ผู้เรียนมีความคิดเห็นในทางลบต่อตารางที่ใช้ประกอบการเรียน การสอน 3) ในด้านกระบวนการพบว่า ครู ผู้เรียน และผู้สำเร็จ การศึกษา มีความคิดเห็นในทางลบต่อ การให้บริการสนับสนุนการเรียนการสอน ครูมีแนวโน้มว่ายังไม่พึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาในการศึกษาต่อระดับสูงและการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ ครูและผู้เรียนมีความเห็นตรงกันว่า ผู้สอนจะต้องพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มี ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อ ผู้เรียนในด้านสร้างเสริมประสบการณ์ และ 4) ในด้านผลผลิตพบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อผู้สำเร็จการศึกษาในเรื่องความรู้และผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ การปรับตัว การตรงต่อเวลา การสื่อ ข้อความ การให้ความร่วมมือเพื่อตอบสนองนโยบายขององค์กรและส่วนที่นายจ้างมีความเห็นว่าควร ปรับปรุง ได้แก่ ความรู้ ความชำนาญในการใช้เครื่องมือ และการบริหาร

สรุปสาระสำคัญของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ กระบวนการ โครงสร้าง และรูปแบบการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูที่ด้อยได้รับการสร้างการมีส่วนร่วมและมีกระบวนการการศึกษาใช้เครื่องมือ คือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การทดลองการสอน และการประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูที่มาจากพื้นฐานของ

การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูโดยกระบวนการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมของนักศึกษาทุกชั้นปี นอกจากนี้การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูจำเป็นต้องผ่านกระบวนการทดลองสอน และการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูต้องผ่านการประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูจากผู้ชำนาญการทั้งภายในและภายนอกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบที่สำคัญการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือการพิจารณาถึงสมรรถนะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่จำเป็นจะต้องมีองค์ประกอบของวัตถุประสงค์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักการและรูปแบบของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่อ้างอิงจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงเนื้อหาในการนิเทศตามรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบแนวปฏิบัติของครู พี่เลี้ยง (Bayer, Brinkkjær, Plauborg, & Rolls, 2009) ในปัจจุบันรูปแบบของการกำหนดตัวชี้วัดทางด้านกำหนดสมรรถนะของนักศึกษาที่ต้องการเป็นประกอบวิชาชีพครูยิ่งมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะความเป็นครูในยุคสมัยใหม่ที่ต้องคำนึงอย่างสร้างสรรค์ต่อการกำหนดรูปแบบการประเมินสมรรถนะของความเป็นครู ซึ่งโครงสร้างดังกล่าวจะเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินและเนื้อหาที่ผู้ประเมินจำเป็นที่จะให้ข้อมูลที่ครบถ้วนบนพื้นฐานของการกำหนดตัวชี้วัดและการกำหนดกฎเกณฑ์ในการประเมินของผู้ที่ทำการประเมิน ระบบ ระเบียบแบบแผน วิธีการประเมิน ช่วงเวลาแห่งการประเมิน และการให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีคุณค่า (Lattuca, 2012)

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินส่วนใหญ่ได้ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปป์ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีแนวคิดทฤษฎีมาจากการบริหารจัดการเพื่อใช้เป็นแนวทางในตัดสินใจของผู้บริหารใน 4 ประการ คือ การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decision) การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้าง (Structuring Decision) การตัดสินใจเพื่อ การปฏิบัติ (Implementing Decision) และการตัดสินใจเพื่อการทบทวน (Recycling Decision) การตัดสินใจดังกล่าวของผู้บริหารจะเป็นการตัดสินใจที่ครอบคลุมตามระยะของวงจรการบริหาร จัดการที่จะทำให้การดำเนินการต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ เช่น การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดเตรียมคู่มือ สำหรับผู้เรียน การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน การนิเทศกำกับดูแล และการประเมินผลด้าน เรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการประเมิน เพราะแนวคิดการประเมินตามรูปแบบ ชิปป์เป็นรูปแบบที่ครอบคลุมในทุกประเด็นของการประเมินและเป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการ ประเมินการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ

นักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ จัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาได้ออกฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เพื่อการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา เพื่อการพัฒนาทักษะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นสารสนเทศประกอบการวางแผนในการกำหนดเป็นแนวทางหรือนโยบายในการพัฒนานักศึกษาประสบการณ์วิชาชีพรูให้เกิดมาตรฐานที่ดี ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง นักเรียน และนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาหรือวางแผนการ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาได้ในอนาคต

## 2.6 สรุปกรอบแนวความคิด

การพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา เป็นการพัฒนาทักษะของนักศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาให้มีสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนดไว้และบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายของสถาบันการศึกษา ซึ่งผลผลิตคือนักศึกษาที่ฝึกสอนมาจากสาขาวิชาพระพุทธศาสนาขณะที่ศึกษานั้นจะได้รับการพัฒนาทักษะ ศักยภาพ และมีประสบการณ์สอนที่ได้มาตรฐานและมีความชัดเจนในเรื่องของความพร้อมทางการสอนในรายวิชา ดังกล่าว ย่อมส่งผลต่อการยอมรับขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตและสังคมตลอดจนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและเป็นการช่วยพัฒนาประเทศชาติให้มีการขับเคลื่อนด้วยบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถในตลาดแรงงานอีกด้วย ซึ่งแนวทางการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ใน 5 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพรู ด้านคุณสมบัติของความเป็นครู และด้านคุณธรรมของวิชาชีพรู ซึ่งผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบดังกล่าวมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้



## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี (Case study) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงที่จะทำให้ทราบถึงข้อเท็จจริงและแนวทางในการแก้ไขและกำหนดกิจกรรมที่จะส่งเสริมนักศึกษาครู การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพื่อให้เห็นสภาพปัญหาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและแนวทางการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

#### 3.1 ประชากร

ประชากร คือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 14 คน รายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์

ชั้นปีที่ศึกษา	ประชากร (คน)
ชั้นปีที่ 1	3
ชั้นปีที่ 2	3
ชั้นปีที่ 3	3
ชั้นปีที่ 4	-
ชั้นปีที่ 5	5
รวม	14

ที่มา: (ข้อมูล ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2565)

### 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาและค้นคว้าจากเอกสาร บทความวิจัย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสู่การสร้างแบบที่จะไปใช้ในการสอบถามความคิดเห็นและเพื่อให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย อายุ ชั้นปีที่ศึกษาและเกรดเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่มีข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ในพระสังฆราชูปถัมภ์ จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของ Likert-scale ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ 2) ด้านความสามารถ 3) ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู 4) ด้านคุณสมบัติของความเป็นครู และ 5) ด้านคุณธรรมของวิชาชีพครู

เกณฑ์การให้ค่าระดับของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาในแต่ละช่วงหน้า ดังนี้

- 5 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับน้อยที่สุด

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยและดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยค้นคว้าและพัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ในเนื้อหาของเอกสาร การวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและเอกสาร อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและนานาชาติและกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Check list) และ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

2.3 นำความรู้มาประมวลและกำหนดขอบเขตของเนื้อหา แล้วดำเนินการจัดทำ แบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมเชิงเนื้อหาและกรอบแนวคิดวิจัย

2.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่จัดทำแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจเครื่องมือ เพื่อ ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาการใช้ภาษา ให้ถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยมี รายนามของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- ดร. เจตนิพิฐ กันฉาย ตำแหน่งนักวิจัย สังกัดสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัย

- อาจารย์ ดร.พนมมาศ บำรุงศิลป์ ตำแหน่งอาจารย์ สังกัด อาจารย์ประจำหลัก มหาวิทยาลัย ในสังฆราชูปถัมภ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

- อาจารย์สุภารัตน์ วงศ์คำ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยในสังฆราชูปถัมภ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

การตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

+ 1 = ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อความมีความตรงเชิงเนื้อหา

0 = ผู้เชี่ยวชาญไม่ว่าข้อความมีความตรงเชิงเนื้อหา

- 1 = ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อความไม่ตรงเชิงเนื้อหาต้องการปรับปรุงกับข้อความ



หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามกลับคืนมาผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) โดยนำผลที่ได้มาแทนค่าในสูตร

$$IOC = \frac{\sum \square}{N}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
วัตถุประสงค์			
	$\sum \square$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ทั้งหมด			
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่าทุกข้อคำถามมีค่า 1.00 จำนวน 25 ข้อ หากพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC ไม่ควรต่ำกว่า 0.60 และหากมีค่าต่ำกว่า 0.60 นักวิจัยควรนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและนำไปเก็บจากข้อมูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง จากนั้นผู้วิจัยจึงปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำไปใช้ทดลอง (Try-out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ที่ได้รับแบบสอบถามคืนมา และผู้วิจัยใช้วิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$ ) ตามวิธีของครอนบาค (Walker & Fraser, 2005) ที่ควรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่มากกว่า 0.50 โดยแบบสอบถามชุดนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.795 ซึ่งอยู่ในระดับที่สูงและผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามใช้เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

### 3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ประสานงานกับผู้บริหารของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย
2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยและแบบสอบถามถึงสถาบันด้วยตัวผู้วิจัยเอง ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม จำนวน 14 ชุด และกำหนดวัน เวลา ขอรับกลับคืนภายในวันนั้น
3. ผู้วิจัยเข้ารับข้อมูลที่ได้นัดหมายกับผู้ที่รับผิดชอบและได้แบบสอบถามกลับมาครบตามเป้าหมายที่กำหนด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

### 3.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ มีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และเกรดเฉลี่ยสะสม ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analytical statistics) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) (Somers & Sikorova, 2002) จำนวน 9 ข้อ ผู้วิจัยนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต วิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ของ Likert-scale (Joshi, Kale, Chandel, & Pal, 2015) มีรายละเอียดของแต่ละด้านประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ 2) ด้านความสามารถ 3) ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพรู 4) ด้านคุณสมบัติของความเป็นครู และ 5) ด้านคุณธรรมของวิชาชีพรู มีเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ คำนวณค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย กำหนดเป็นรายด้าน และภาพรวม ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย สามารถกำหนดช่วงการแปลความหมายตาม เกณฑ์ของ (Willig, 2014) และผู้วิจัยสถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential analytical statistics) เป็น สถิติที่ใช้ทดสอบเพื่อสรุปถึงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพปัญหาและแนวทางการ พัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้วยการทดสอบการ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม (t-test) ที่ไม่เกี่ยวข้องกัน โดยมีรายละเอียดการแปลผล คะแนนค่าเฉลี่ย ดังนี้

การแปลผลคะแนน โดยการใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ มีความกว้าง ของชั้น คือ

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับปาน กลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับ น้อยที่สุด

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิตเถรวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ และการเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยนำเสนอขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 4.1 ขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

#### 4.1 ขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และเกรดเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและคณะที่มีต่อสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา

#### 4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันกับผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์แทนค่าสถิติในการวิจัย ดังนี้

- $N$  = จำนวนประชากร
- $\bar{O}$  = คะแนนเฉลี่ย (Mean)

S.D.	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t	=	ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
p	=	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
*, **	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

### 4.3 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระสงฆ์ชั้นปริญญาตรี ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และเกรดเฉลี่ยสะสม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

**ตารางที่ 4.1** แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระสงฆ์ชั้นปริญญาตรี

(N=14)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
20 ปี-25 ปี	11	78.5
มากกว่า 26 ปี	3	21.5
เฉลี่ยอายุ 25 ปี		
อายุต่ำสุด 20 ปี		
อายุสูงสุด 55 ปี		
ชั้นปีที่ศึกษา		
1	3	21.4
2	3	21.4
3	3	21.4
5	5	35.8
เกรดเฉลี่ยสะสม		

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.00-3.00	5	35.7
3.01 เป็นต้นไป	9	64.3

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 78.5 และอายุมากกว่า 26 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 นักศึกษากำลังศึกษาในชั้นปีที่ 5 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 และกำลังศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 มีจำนวนนักศึกษาที่กำลังศึกษาเท่ากันคือชั้นปีละ 3 คน ส่วนใหญ่เกรดเฉลี่ยสะสม 3.01 ขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3 และเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00-3.00 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา

**ตารางที่ 4.2** แสดงค่าร้อยละของสภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์

(N=14)

สภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
1. ระบบการคัดเลือกนักศึกษา	มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาตั้งแต่เริ่มต้น	8	57.4	6	42.6
2. กิจกรรมส่งเสริมให้เกิดความศรัทธาในวิชาชีพครู	มีกิจกรรมส่งเสริม	8	57.4	6	42.6
3. การบูรณาการแผนการเรียน	หลักสูตรมีการบูรณาการ	11	78.5	3	21.5
4. ศึกษาต่อเพราะการสนับสนุนจากครอบครัว	ครอบครัวให้การสนับสนุน			ครอบครัวไม่ให้การสนับสนุน	

สภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	12	85.7	2	14.3
5. ระบบการพัฒนาทักษะวิชาชีพครู	หลักสูตรมีระบบการ พัฒนาทักษะ		หลักสูตรยังไม่สามารถ สร้างระบบการพัฒนา ทักษะ	
	12	85.7	2	14.3
6. กระบวนการผลิตครูมีความหลากหลาย	มีกระบวนการผลิตครู ที่หลากหลาย		ไม่มีกระบวนการที่ผลิต ครู	
	8	57.4	6	42.6
7. มีแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	หลักสูตรมีแหล่งฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ครู		หลักสูตรไม่มีเครือข่าย แหล่งฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู	
	11	78.5	3	21.5
8. หลักสูตรเป็นที่ยอมรับขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต	เป็นที่ยอมรับ		ไม่เป็นที่ยอมรับ	
	9	64.2	5	35.8

หมายเหตุ: เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.2 สภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา พระพุทธศาสนา พบว่าสภาพของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่อาจจะส่งผลกระทบเป็นปัญหาลำดับแรกมีจำนวนคนแสดงความคิดเห็นเท่ากัน คือการศึกษาต่อในหลักสูตรดังกล่าวมีการสนับสนุนจากครอบครัว และระบบการพัฒนาทักษะวิชาชีพครู จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 รองลงมาลำดับที่สอง มีจำนวนคนแสดงความคิดเห็นเท่ากันคือมีแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและมีการบูรณาการแผนการเรียน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 78.5 และหลักสูตรเป็นที่ยอมรับขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 64.2 ตามลำดับ

**ตารางที่ 4.3** แสดงค่าร้อยละของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านความรู้

(N=14)

ด้านความรู้	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. มีความใส่ใจและรอบรู้ทันเหตุการณ์	-	-	-	10	4
				(71.4)	(28.6)
2. มีองค์ความรู้ในรายวิชาที่สอน	-	-	-	10	4
				(71.4)	(28.6)
3. สามารถบูรณาการข้ามศาสตร์อื่นสู่การเรียนรู้การสอน	-	-	-	7	7
				(50)	(50)
4. สามารถผลิตหรือนำเครื่องมือที่เหมาะสมสู่การเรียนรู้การสอน	-	-	-	9	5
				(64.2)	(35.8)
5. สามารถแสวงหาความรู้และมีความทันสมัยในศาสตร์ที่สอน	-	-	-	12	2
				(85.7)	(14.3)

จากตารางที่ 4.3 พบว่าองค์ประกอบของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาในระดับมากที่สุด 1-5 ลำดับ ได้แก่ สามารถบูรณาการข้ามศาสตร์อื่นสู่การเรียนรู้การสอน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 50 4. สามารถผลิตหรือนำเครื่องมือที่เหมาะสมสู่การเรียนรู้การสอน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 มีความใส่ใจและรอบรู้ทันเหตุการณ์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 มีองค์ความรู้ในรายวิชาที่สอน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และสามารถแสวงหาความรู้และมีความทันสมัยในศาสตร์ที่สอน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3



**ตารางที่ 4.4** แสดงค่าร้อยละและระดับความคิดเห็นของความสามารถในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในด้านความสามารถ

(N=14)

ด้านความสามารถ	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. มีทักษะการสื่อสาร	-	-	-	10 (71.4)	4 (28.6)
2. มีทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้และการสอน	-	-	-	11 (78.5)	3 (21.5)
3. มีทักษะการพัฒนางาน	-	-	-	9 (64.2)	5 (35.7)
4. สามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน	-	-	-	11 (78.5)	3 (21.5)
5. มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-	-	6 (42.8)	8 (57.2)

จากตารางที่ 4.4 พบว่าองค์ประกอบของความสามารถในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาในระดับมากที่สุด 1-5 ลำดับได้แก่ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57.2 มีทักษะการพัฒนางานจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 มีทักษะการสื่อสาร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 1 มีทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้และการสอน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 และสามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5

**ตารางที่ 4.5** แสดงค่าร้อยละและระดับความคิดเห็นของทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครูในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู

(N=14)

ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. มีความทุ่มเทและใส่ใจในวิชาชีพครู	-	-	-	4	10
				(28.5)	(71.4)
2. เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสาธารณะ	-	-	-	5	9
				(35.7)	(64.3)
3. ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมแห่งความเป็นวิชาชีพครู	-	-	-	10	4
				(71.4)	(28.5)
4. มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือผู้เรียนและองค์กร	-	-	-	8	6
				(57.1)	(42.9)
5. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียนและสถาบันของชาติไทย	-	-	-	11	3
				(78.5)	(21.5)

จากตารางที่ 4.5 พบว่าองค์ประกอบของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาในระดับมากที่สุด 1-5 ลำดับ ได้แก่ มีความทุ่มเทและใส่ใจในวิชาชีพครู จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสาธารณะ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3 มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือผู้เรียนและองค์กร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 สามารถยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมแห่งความเป็นวิชาชีพครู จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 และมีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียนและสถาบันของชาติไทย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าร้อยละและระดับความคิดเห็นของคุณสมบัติของความเป็นครูในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิตเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านคุณสมบัติของความเป็นครู

(N=14)

ด้านคุณสมบัติของความเป็นครู	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. มีความตั้งใจจริงในการถ่ายทอดวิชาความรู้	-	-	-	11 (78.5)	3 (21.5)
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน	-	-	-	12 (85.7)	2 (14.3)
3. สร้างเครือข่ายที่เกิดขึ้นภายในองค์กรและชุมชนโดยรอบ	-	-	-	12 (85.7)	2 (14.3)
4. สามารถสร้างความสามัคคีและปรองอองดองให้เกิดในหมู่คณะและผู้เรียน	-	-	-	9 (64.2)	5 (35.8)
5. สามารถนำความรู้มาสร้างสมรรถนะที่ดีในการทำงาน	-	-	-	10 (71.4)	4 (28.6)

จากตารางที่ 4.6 พบว่าองค์ประกอบของคุณสมบัติของความเป็นครูในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาในระดับมากที่สุด 1-5 ลำดับได้แก่ มีสามารถสร้างความสามัคคีและปรองอองดองให้เกิดในหมู่คณะและผู้เรียน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 มีความสามารถนำความรู้มาสร้างสมรรถนะที่ดีในการทำงาน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 มีความตั้งใจจริงในการถ่ายทอดวิชาความรู้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 มีการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 และสามารถสร้างเครือข่ายที่เกิดขึ้นภายในองค์กรและชุมชนโดยรอบ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ

**ตารางที่ 4.7** แสดงค่าร้อยละและระดับความคิดเห็นของคุณธรรมของวิชาชีพครูของแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านคุณธรรมของวิชาชีพครู

(N=14)

ด้านคุณธรรมของวิชาชีพครู	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. เน้นหลักพรหมวิหาร 4 ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่วิชาชีพครู	-	-	-	10	4
				(71.4)	(28.6)
2. รุขขอบเขตและความรับผิดชอบในวิชาชีพครู	-	-	-	4	10
				(28.6)	(71.4)
3. มีระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์	-	-	-	5	9
				(35.7)	(64.2)
4. มีความอดทนต่ออุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้น	-	-	-	6	8
				(42.8)	(57.2)
5. เคารพและศรัทธาในวิชาชีพความเป็นครู	-	-	-	10	4
				(71.4)	(28.6)

จากตารางที่ 4.7 พบว่าองค์ประกอบของคุณธรรมของวิชาชีพครูในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาในระดับมากที่สุด 1-5 ลำดับได้แก่ รุขขอบเขตและความรับผิดชอบในวิชาชีพครู จำนวน 10 คิดเป็นร้อยละ 71.4 มีระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 64.2 มีความอดทนต่ออุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้น จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57.2 เน้นหลักพรหมวิหาร 4 ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่วิชาชีพครู จำนวน 4 คิดเป็นร้อยละ 28.6 เช่นเดียวกันมีความเคารพและศรัทธาวิชาชีพความเป็นครู

**ตารางที่ 4.8** แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงกาฬ บัณฑิตวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านความรู้

(N=14)

ด้านความรู้	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. มีความใส่ใจและรอบรู้ทันเหตุการณ์	4.10	.759	มาก
2. มีองค์ความรู้ในรายวิชาที่สอน	4.07	.828	มาก
3. สามารถบูรณาการข้ามศาสตร์อื่นสู่การเรียนการสอน	4.10	.759	มาก
4. สามารถผลิตหรือนำเครื่องมือที่เหมาะสมสู่การเรียนการสอน	4.00	.830	มาก
5. สามารถแสวงหาความรู้และมีความทันสมัยในศาสตร์ที่สอน	4.07	.785	มาก
รวม	4.06	.372	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่านักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในด้านความรู้ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก  $\bar{x} = 4.06$

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 2 ข้อ คือ ข้อที่ 1 มีความใส่ใจและรอบรู้ทันเหตุการณ์  $\bar{x} = 4.10$  และข้อที่ 3 สามารถบูรณาการข้ามศาสตร์อื่นสู่การเรียนการสอน  $\bar{x} = 4.10$  และรองลงมาคือมี 2 ข้อ  $\bar{x} = 4.07$  คือ ข้อที่ 2 มีองค์ความรู้ในรายวิชาที่สอน และข้อที่ 5 สามารถแสวงหาความรู้และมีความทันสมัยในศาสตร์ที่สอน  $\bar{x} = 4.07$  สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 4 สามารถผลิตหรือนำเครื่องมือที่เหมาะสมสู่การเรียนการสอน  $\bar{x} = 4.00$

**ตารางที่ 4.9** แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพรูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านความสามารถ

(N=14)

ด้านความสามารถ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
6. มีทักษะการสื่อสาร	4.13	.819	มาก
7. มีทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้และการสอน	3.97	.718	มาก
8. มีทักษะการพัฒนางาน	4.13	.900	มาก
9. สามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน	3.83	.791	มาก
10. มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.93	.740	มาก
รวม	4.00	.372	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่านักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ในด้านความสามารถ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก  $\bar{x} = 4.00$

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 2 ข้อ คือ ข้อที่ 6 มีทักษะการสื่อสาร  $\bar{x} = 4.13$  และข้อที่ 8 มีทักษะการพัฒนางาน  $\bar{x} = 4.13$  และรองลงมาคือ  $\bar{x} = 3.97$  คือ ข้อที่ 7 มีทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้และการสอน และข้อที่ 10 มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ  $\bar{x} = 3.93$  สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด คือ ข้อที่ 9 สามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน  $\bar{x} = 3.83$

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพรูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพรู

(N=14)

ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพรู	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
11. มีความทุ่มเทและใส่ใจในวิชาชีพรู	3.90	.712	มาก
12. เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสาธารณะ	4.13	.730	มาก
13. ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมแห่งความเป็นวิชาชีพรู	4.17	.699	มาก
14. มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือผู้เรียนและองค์กร	4.07	.785	มาก
15. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียนและสถาบันของชาติไทย	3.90	.712	มาก
รวม	4.03	.367	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่านักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ในด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพรู ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก  $\bar{x} = 4.03$

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 13 ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมแห่งความเป็นวิชาชีพรู  $\bar{x} = 4.17$  ข้อที่ 12 เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสาธารณะ  $\bar{x} = 4.13$  และรองลงมาคือ  $\bar{x} = 4.07$  คือ ข้อที่ 14 มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือผู้เรียนและองค์กร สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่สุดมี 2 ข้อ คือ ข้อที่ 11 คือ มีความทุ่มเทและใส่ใจในวิชาชีพรู และข้อที่ 15 คือ มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียนและสถาบันของชาติไทย  $\bar{x} = 3.90$

**ตารางที่ 4.11** แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาปชาบดีเถรี วิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านคุณสมบัติของความเป็นครู

(N=14)

ด้านคุณสมบัติของความเป็นครู	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
16. มีความตั้งใจจริงในการถ่ายทอดวิชาความรู้	4.17	.791	มาก
17. ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน	3.93	.785	มาก
18. สร้างเครือข่ายที่เกิดขึ้นภายในองค์กรและชุมชนโดยรอบ	4.13	.776	มาก
19. สามารถสร้างความสามัคคีปรองดองให้เกิดในหมู่คณะและผู้เรียน	4.33	.661	มากที่สุด
20. สามารถนำความรู้มาสร้างสมรรถนะที่ดีในการทำงาน	4.23	.728	มาก
รวม	4.16	.421	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่านักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในด้านคุณสมบัติของความเป็นครู ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก  $\bar{x} = 4.16$

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 19 สามารถสร้างความสามัคคีปรองดองให้เกิดในหมู่คณะและผู้เรียน  $\bar{x} = 4.33$  ข้อที่ 20 สามารถนำความรู้มาสร้างสมรรถนะที่ดีในการทำงาน  $\bar{x} = 4.23$  และรองลงมาคือ  $\bar{x} = 4.17$  คือ ข้อที่ 16 มีความตั้งใจจริงในการถ่ายทอดวิชาความรู้ และข้อที่ 18 สร้างเครือข่ายที่เกิดขึ้นภายในองค์กรและชุมชนโดยรอบ  $\bar{x} = 4.13$  สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 17 ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน  $\bar{x} = 3.93$



ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของความรู้ในแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพรูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิตเถรี วิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในด้านคุณธรรมของวิชาชีพรู

(N=14)

ด้านคุณธรรมของวิชาชีพรู	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
21. เน้นหลักพรหมวิหาร 4 ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่วิชาชีพรู	4.27	.785	มากที่สุด
22. รู้ขอบเขตและความรับผิดชอบในวิชาชีพรู	3.93	.740	มาก
23. มีระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์	4.00	.695	มาก
24. มีความอดทนต่ออุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้น	4.03	.718	มาก
25. เคารพและศรัทธาในวิชาชีพรูความเป็นครู	4.10	.712	มาก
รวม	4.06	.397	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่านักศึกษสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ในด้านคุณสมบัติของความเป็นครู ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก  $\bar{x} = 4.16$

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 21 เน้นหลักพรหมวิหาร 4 ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่วิชาชีพรู  $\bar{x} = 4.27$  ข้อที่ 25 เคารพและศรัทธาในวิชาชีพรูความเป็นครู  $\bar{x} = 4.10$  ข้อที่ 24 มีความอดทนต่ออุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้น  $\bar{x} = 4.03$  และรองลงมาคือ  $\bar{x} = 4.00$  คือ ข้อที่ 23 มีระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด คือ ข้อที่ 22 รู้ขอบเขตและความรับผิดชอบในวิชาชีพรู  $\bar{x} = 3.93$

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้สถิติการทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม (t-test) สำหรับการจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

**ตารางที่ 4.13** การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู จำแนกตามอายุ

(N=14)

แนวทางการพัฒนา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	อายุ				t	p
	20-25 ปี		26 ปีขึ้นไป			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านความรู้	4.14	.267	3.98	.443	-1.035	.159
2. ด้านความสามารถ	3.98	.528	4.07	.489	.513	.642
3. ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบ วิชาชีพครู	4.13	.512	3.84	.628	-1.258	.580
4. ด้านคุณสมบัติของความเป็นครู	3.72	.454	3.91	.483	1.079	.775
5. ด้านคุณธรรมของวิชาชีพครู	3.37	.696	3.75	.567	1.705	.464
รวม	3.86	.491	3.91	.522	.201	.524

หมายเหตุ: \* $p = .05$

จากตารางที่ 4.13 เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามอายุ พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาที่มีอายุตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาที่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี ในภาพรวม ยกเว้นด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

(N=14)

แนวทางการพัฒนา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	ชั้นปีที่ศึกษา				t	p
	ชั้นปีที่ 1-4		ชั้นปีที่ 5			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านความรู้	3.97	.508	4.08	.255	-.775*	.006
2. ด้านความสามารถ	4.02	.368	4.07	.611	-.315*	.032
3. ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบ วิชาชีพครู	3.73	.690	4.13	.425	-2.086*	.030
4. ด้านคุณสมบัติของความเป็นครู	3.90	.558	3.81	.383	.547*	.021
5. ด้านคุณธรรมของวิชาชีพครู	3.74	.606	3.54	.639	.964	.945
รวม	3.87	.546	3.92	.462	-.333	.261

หมายเหตุ: \* $p = .05$

จากตารางที่ 4.14 เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ใน 4 ด้าน โดยนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนาที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยที่มากกว่านักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนาที่กำลังศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1-4 ในภาพรวมและ 4 ด้าน คือด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู และด้านคุณสมบัติของความเป็นครู ยกเว้นด้านคุณธรรมวิชาชีพครู

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม

(N=14)

แนวทางการพัฒนา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	เกรดเฉลี่ยสะสม				t	p
	2.00-3.00		3.51 ขึ้นไป			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านความรู้	3.80	.379	4.07	.397	-1.557	.597
2. ด้านความสามารถ	3.86	.653	4.08	.461	-.989	.448
3. ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบ วิชาชีพครู	3.90	.576	3.93	.619	-.125	.642
4. ด้านคุณสมบัติของความเป็นครู	3.80	.438	3.86	.490	-.318	.606
5. ด้านคุณธรรมของวิชาชีพครู	3.66	.531	3.64	.647	.089	.239
รวม	3.80	.515	3.91	.522	-.580	.506

หมายเหตุ: \* $p = .05$

จากตารางที่ 4.15 เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.51 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00-3.00 ในภาพรวม 4 ด้าน ยกเว้นด้านคุณธรรมวิชาชีพครู

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู นักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยสรุปผล ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

#### 5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญของการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี และอายุมากกว่า 26 ปีขึ้นไป นักศึกษากำลังศึกษาในชั้นปีที่ 5 และกำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ส่วนใหญ่เกรตเฉลี่ยสะสม 3.01 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา พบว่าสภาพของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูที่อาจจะส่งผลกระทบเป็นปัญหา ลำดับแรกพบว่าจำนวนคนแสดงความคิดเห็นเท่ากัน คือการศึกษาต่อในหลักสูตรดังกล่าวมีการสนับสนุนจากครอบครัวและระบบการพัฒนาทักษะวิชาชีพรู รองลงมาคือมีแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู หลักสูตรมีการบูรณาการแผนการเรียน และหลักสูตรเป็นที่ยอมรับขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต สรุปนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาแสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็นที่อาจจะเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ในทุก ๆ ประเด็น คือไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู จำแนกตามอายุ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับการเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีรายละเอียด ดังนี้

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (t-test) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาศาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาที่มีอายุตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาศาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาที่มีอายุระหว่าง 20-25ปี ในภาพรวม ยกเว้นด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (t-test) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ใน 4 ด้าน โดยนักศึกษาศาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาที่กำลังไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยที่มากกว่านักศึกษาศาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาที่กำลังศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1-4 ในภาพรวมและ 4 ด้าน คือด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู และด้านคุณสมบัติของความเป็นครู

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (t-test) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาศาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.51 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาศาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00-3.00 ในภาพรวม 4 ด้าน ยกเว้นด้านคุณธรรมวิชาชีพครู

## 5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาศาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ มีประเด็นสำคัญสู่การอภิปรายผล ดังนี้

ข้อค้นพบจากการศึกษาดังกล่าว พบว่าเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1 – 4 และชั้นปีที่ 5 พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ของนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1 - 4 ( $\bar{x} = 3.97$ ) และนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 5 ( $\bar{x} = 4.08$ ) ด้านความสามารถของนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1 - 4 ( $\bar{x} = 4.02$ ) และนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 5 ( $\bar{x} = 4.07$ ) ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1 - 4 ( $\bar{x} = 3.73$ ) และนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 5 ( $\bar{x} = 4.13$ ) มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1 - 4 มีจำนวนค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่น้อยกว่ากว่า

นักศึกษาชั้นปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งส่วนใหญ่แล้วนักศึกษาที่ผ่านกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมาตลอดระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 – 4 จะมีทัศนคติที่ดีต่อต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อให้ตนเองมีมุมมองที่กว้างขึ้นและความต้องการการยอมรับในความรู้และความสามารถของตนเอง จึงส่งผลต่อการพัฒนาตนเองในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ผ่านมาและตั้งใจทำงานให้มีคุณค่าในอนาคตขณะเดียวกันการแสวงหาความรู้และทักษะการอบรมด้านอื่น ๆ ของนักศึกษาครูจะเป็นการเพิ่มความสามารถและศักยภาพให้กับตนเอง (Vikaraman, Mansor, & Hamzah, 2017) ซึ่งเป็นการเน้นถึงหลักการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่จะเป็นประโยชน์และการมองภาพของการเข้าถึงวิชาชีพครูได้มากยิ่งขึ้น (Niaz & Mistry, 2021)

ทั้งนี้ หลักสูตรที่นักศึกษาครูกำลังเรียนอยู่นั้นจำเป็นต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เน้นหลักการบริหารและจัดการด้วยกระบวนการพัฒนาบุคลากรทางวิชาชีพครูแบบมืออาชีพที่มีความก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม (Fryer-Edwards et al., 2006) เพราะกระบวนการดังกล่าวจะเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งสู่การส่งเสริมความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ การปรับทัศนคติของวิชาชีพครูให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น (Wlodkowski & Ginsberg, 2017) นอกจากนี้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นตัวชี้วัดในการสร้างต้นแบบที่ดีให้กับสังคมบนพื้นฐานของการรับผิดชอบต่อในด้านวิชาชีพ (Desimone, 2011) และวิชาชีพดังกล่าวมีความสำคัญต่อระบบการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สังคม ด้วยกระบวนการทางการศึกษา (Barr, Koppel, Reeves, Hammick, & Freeth, 2008) ในการสร้างคนที่เปี่ยมด้วยปัญญาและอุดมการณ์ที่จะขับเคลื่อนให้ประเทศชาติเดินทางไปในทิศทางที่มีเสถียรภาพ (Coyle, 2006)

องค์ประกอบของทักษะที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Kitching, Morgan, & O'Leary, 2009) ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องมีจินตนาการ มีเทคนิคที่ดี เกิดความคิดสร้างสรรค์ (Del Prato, 2013) และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ไปด้วยความสุขบนพื้นฐานของความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง (Granjo, Castro Silva, & Peixoto, 2021) และนักศึกษาจะเป็นจะต้องเกิดการปรับกระบวนการความคิดให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงเสมอ (Rots, Kelchtermans, & Aelterman, 2012) และเมื่อมองย้อนในช่วงที่นักศึกษายังคงศึกษาอยู่นั้น กระบวนการเตรียมความพร้อมด้านการประกอบวิชาชีพครูมีความจำเป็นอย่างยิ่ง (Bahous, Bacha, & Nabhani, 2011) เพราะกระบวนการดังกล่าวจะเป็นการเตรียมตัวเองให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและความมั่นใจก่อนที่จะนักศึกษาจะไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (Del Prato, Bankert, Grust, & Joseph, 2011) และพัฒนาอาชีพของตนเองในอนาคต (Sandberg-Jurström, Lindgren, & Zandén, 2022) ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสมบูรณ์แบบของหลักสูตร ผู้สอน บรรยากาศ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Hotaman, 2010) ที่จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษา

เกิดการรับรู้ถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการประกอบวิชาชีพครู (Bahadorfar & Omidvar, 2014) ความรู้ที่จะได้รับระหว่างที่ศึกษาและช่วงทดสอบความรู้ในช่วงที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะเป็นทุนมนุษย์ให้นักศึกษาเกิดการเตรียมตัวก่อนที่จะไปประกอบอาชีพครูในอนาคต (Saks, Ilves, & Noppel, 2021)

ด้านความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาที่ระบุถึงคุณสมบัติของความเป็นครูของนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1 - 4 ( $\bar{X} = 3.90$ ) และนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 5 ( $\bar{X} = 3.81$ ) ยกเว้นด้านคุณธรรมวิชาชีพครู ของนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1 - 4 ( $\bar{X} = 3.74$ ) และนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 5 ( $\bar{X} = 3.54$ ) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่งผลต่อผู้บริหารและผู้รับผิดชอบหลักสูตรการเรียนการสอนควรมีการปลูกฝังให้นักศึกษาครูเกิดทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ผู้เรียนที่ก้าวเข้ามาในการประกอบวิชาชีพครู คือการเลี้ยงดูและวัฒนธรรมการสืบสร้างในมิติของคำว่าครอบครัวครู ผลผลิตที่เกิดขึ้นก็ย่อมจะดำเนินการตามรอยบรรพบุรุษ (Newson, Richerson, & Boyd, 2007) สอดคล้องกับ (Feiler, 2009) การพัฒนาอาชีพส่วนใหญ่มาจากภูมิหลังของผู้เรียนที่มีความผูกพันกับอาชีพนั้น ๆ (Tobin, Adair, & Arzubiaga, 2013) เพราะอาชีพเหล่านั้นส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจ เกิดความมั่นคงในชีวิต และสามารถสร้างผลลัพธ์ที่ดีให้กับผู้เรียนในการเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (Jensen, 2018) นอกจากคุณสมบัติเหล่านั้นจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนแล้ว สิ่งที่เรียกว่าทัศนคติย่อมได้ตามมาเช่นกัน (Clark, 2015) ซึ่งการเลี้ยงดูจนตกผลึกทางความคิดและผ่านกระบวนการไตร่ตรองจนเกิดเป็นความมุ่งมั่นในการเข้าสู่การประกอบวิชาชีพครู (Kluckhohn, 2017)

ผู้เรียนที่เกิดทัศนคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพครูย่อมส่งผลถึงความภาคภูมิใจในตนเอง (Dursun, 2019) ขณะเดียวกันผู้เรียนต้องมีรูปแบบการพัฒนาความรู้ ทักษะเพิ่มเติมเข้าไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการประกอบวิชาชีพครู (Harris & Gibson, 2008) เพื่อนำตนเองสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นครู (Flook, Goldberg, Pinger, Bonus, & Davidson, 2013) ด้วยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่เข้มข้น (Hillel Lavian, 2015) ทำให้ผู้เรียนสามารถกำหนดทิศทางในอนาคตและมุ่งมั่นกับอาชีพของตนเอง (Kearney, 2015) สอดคล้องกับ (Scheidecker & Freeman, 2015) พบว่าผู้เรียนที่มีพฤติกรรมและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพครูควรมีแนวทางการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง (Watters & Ginns, 2000) การเรียนรู้การออกแบบวิธีการสอนและการบูรณาการการสอนสู่การสะสมประสบการณ์ให้กับนักศึกษา (Roberts & Pruitt, 2008) ทั้งนี้กระบวนการ



วางแผนการสอนควรมีกิจกรรมเสริมเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Guthrie & Davis, 2003) และมีหลักในการวิเคราะห์และสังเคราะห์บทเรียน (Yang, Huan, & Yang, 2020) จะส่งผลทำให้ผู้เรียนมีหลักในการแก้ไขปัญหาได้อย่างหลากหลายวิธี (Buzzetto-More & Alade, 2006) นอกจากนี้แผนการเรียนทั้งหมดจะประสบผลสำเร็จไม่ได้หากขาดการสร้างการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (Collins, Brown, & Newman, 2018) ซึ่งกระบวนการทั้งหมดสามารถสะท้อนให้กับผู้สอนและผู้เรียนว่าที่ผ่านมานั้นการเรียนการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทัศนคติที่เหมาะสมกับวิชาชีพครู (Darling-Hammond, Hammerness, Grossman, Rust, & Shulman, 2005) โดยผลลัพธ์ดังกล่าวจะนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรและนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพครูให้เกิดมาตรฐานความเป็นวิชาชีพครู (Slavin, 2019)

### 5.3 ข้อเสนอแนะ

#### 5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรมีการกำหนดรูปแบบและมาตรฐานของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 1.2 ควรมีการสร้างเครือข่ายและจัดทำข้อตกลงทางวิชาชีพด้านการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- 1.3 สถาบันการศึกษาที่มีพันธกิจในการผลิตครูควรกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างชัดเจน
- 1.4 หลักสูตรควรส่งเสริมให้มีการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาที่เรียนสายวิชาชีพครูตั้งแต่เข้ามาศึกษาชั้นปีที่ 1
- 1.5 ระบบของการเรียนการสอนวิชาชีพครูควรมีการกำกับและติดตามผลการเสริมสร้างศักยภาพและก่อน ระหว่าง และหลังจากกลับมาจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

#### 5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการวิจัยที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพกับนักศึกษาและผู้บริหารหลักสูตรการเรียน
- 2.2 ควรมีการศึกษาผลกระทบของปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจจะส่งผลต่อการออกแบบหลักสูตรที่จะเพิ่มสมรรถนะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 2.3 ควรมีการวิจัยเชิงพื้นที่ในการเปรียบเทียบข้อมูลกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ

## บรรณานุกรม

- Albahusain, W. (2022). A Co-Teaching Training Program's Impact on Female Student Teachers: Department of Special Education, King Saud University. *SAGE Open*, 12(1), 21-35.
- Alzubaidi, L., Zhang, J., Humaidi, A. J., Al-Dujaili, A., Duan, Y., Al-Shamma, O., . . . Farhan, L. (2021). Review of deep learning: Concepts, CNN architectures, challenges, applications, future directions. *Journal of big Data*, 8(1), 1-74.
- Bahadorfar, M., & Omidvar, R. (2014). Technology in teaching speaking skill. *Acme International Journal of Multidisciplinary Research*, 2(4), 9-13.
- Bahous, R., Bacha, N. N., & Nabhani, M. (2011). Motivating students in the EFL classroom: A case study of perspectives. *English language teaching*, 4(3), 33-43.
- Barr, H., Koppel, I., Reeves, S., Hammick, M., & Freeth, D. S. (2008). *Effective interprofessional education: argument, assumption and evidence (promoting partnership for health)*: John Wiley & Sons.
- Bayer, M., Brinkkjær, U., Plauborg, H., & Rolls, S. (2009). Introduction to Teachers' Career Trajectories. In *Teachers' career trajectories and work lives* (pp. 1-8): Springer.
- Borg, J., & Scott-Young, C. M. (2020). Employers' perspectives on work readiness in construction: are project management graduates hitting the ground running? *International journal of managing projects in business*.
- Buzzetto-More, N. A., & Alade, A. J. (2006). Best practices in e-assessment. *Journal of Information Technology Education: Research*, 5(1), 251-269.
- Clark, R. M. (2015). *Family life and school achievement: Why poor black children succeed or fail*: University of Chicago Press.
- Collins, A., Brown, J. S., & Newman, S. E. (2018). Cognitive apprenticeship: Teaching the crafts of reading, writing, and mathematics. In *Knowing, learning, and instruction* (pp. 453-494): Routledge.
- Coyle, D. (2006). Content and language integrated learning: Motivating learners and teachers. *Scottish languages review*, 13(5), 1-18.

- Darling-Hammond, L., Hammerness, K., Grossman, P., Rust, F., & Shulman, L. (2005). The design of teacher education programs. *Preparing teachers for a changing world: What teachers should learn and be able to do*, 1, 390-441.
- Day, C. (1997). *In-service teacher education in Europe: Conditions and themes for development in the 21st century*. Paper presented at the Anales de Pedagogía.
- Del Prato, D. (2013). Students' voices: the lived experience of faculty incivility as a barrier to professional formation in associate degree nursing education. *Nurse education today*, 33(3), 286-290.
- Del Prato, D., Bankert, E., Grust, P., & Joseph, J. (2011). Transforming nursing education: a review of stressors and strategies that support students' professional socialization. *Advances in Medical Education and Practice*, 2, 109.
- Demetriou, C., Meece, J., Eaker-Rich, D., & Powell, C. (2017). The activities, roles, and relationships of successful first-generation college students. *Journal of College Student Development*, 58(1), 19-36.
- DePaul, A. (2000). *Survival guide for new teachers: How new teachers can work effectively with veteran teachers, parents, principals, and teacher educators*: US Department of Education, Office of Educational Research and Improvement.
- Desimone, L. M. (2011). A primer on effective professional development. *Phi delta kappa*, 92(6), 68-71.
- Dursun, O. O. (2019). Pre-service information technology teachers' self-efficacy, self-esteem and attitudes towards teaching: A four-year longitudinal study. *Contemporary Educational Technology*, 10(2), 137-155.
- Ertmer, P. A., & Newby, T. J. (2013). Behaviorism, cognitivism, constructivism: Comparing critical features from an instructional design perspective. *Performance improvement quarterly*, 26(2), 43-71.
- Feiler, A. (2009). *Engaging'hard to Reach'Parents: Teacher-parent Collaboration to Promote Children's Learning*: John Wiley & Sons.

- Flessa, J. J. (2012). Principals as middle managers: School leadership during the implementation of primary class size reduction policy in Ontario. *Leadership and Policy in Schools, 11*(3), 325-343.
- Flook, L., Goldberg, S. B., Pinger, L., Bonus, K., & Davidson, R. J. (2013). Mindfulness for teachers: A pilot study to assess effects on stress, burnout, and teaching efficacy. *Mind, Brain, and Education, 7*(3), 182-195.
- Fryer-Edwards, K., Arnold, R. M., Baile, W., Tulsy, J. A., Petracca, F., & Back, A. (2006). Reflective teaching practices: an approach to teaching communication skills in a small-group setting. *Academic Medicine, 81*(7), 638-644.
- Gabrielli, R. P. (2021). Transformational Narratives: Reexamining the Life Cycle of the Teacher. *The journal of the Graduate School, Yasuda Women's University*(26), 21-30.
- Granjo, M., Castro Silva, J., & Peixoto, F. (2021). Teacher identity: can ethical orientation be related to perceived competence, psychological needs satisfaction, commitment and global self-esteem? *European journal of teacher education, 44*(2), 158-179.
- Guthrie, J. T., & Davis, M. H. (2003). Motivating struggling readers in middle school through an engagement model of classroom practice. *Reading & writing quarterly, 19*(1), 59-85.
- Hanna, F., Oostdam, R., Severiens, S. E., & Zijlstra, B. J. (2019). Domains of teacher identity: A review of quantitative measurement instruments. *Educational Research Review, 27*, 15-27.
- Harris, M. L., & Gibson, S. G. (2008). Examining the entrepreneurial attitudes of US business students. *Education Training, 50*(7), 568-581.
- Henderson, J. C. (1987). The Development of Informal Reasoning: A Seminar for secondary Teachers. *Teaching Education, 1*(1), 25-28.
- Hillel Lavian, R. (2015). Masters of weaving: The complex role of special education teachers. *Teachers and Teaching, 21*(1), 103-126.

- Hotaman, D. (2010). The teaching profession: knowledge of subject matter, teaching skills and personality traits. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 1416-1420.
- Huang, T., Chen, S., Lin, J., & Cun, A. (2023). Marginalized, silenced, and struggling: Understanding the plights of chinese graduate teaching assistants. *International Journal of Chinese Education*, 12(1), 22-35.
- Huberman, M. (1989). The professional life cycle of teachers. *Teachers college record*, 91(1), 31-57.
- Jensen, T. (2018). *Parenting the crisis: The cultural politics of parent-blame*: Policy Press.
- Joshi, A., Kale, S., Chandel, S., & Pal, D. K. (2015). Likert scale: Explored and explained. *British journal of applied science & technology*, 7(4), 396.
- Kearney, A. J. (2015). *Understanding applied behavior analysis: An introduction to ABA for parents, teachers, and other professionals*: Jessica Kingsley Publishers.
- Kenny, M. E., Catraio, C., Bempechat, J., Minor, K., Olle, C., Blustein, D. L., & Seltzer, J. (2016). Preparation for meaningful work and life: Urban high school youth's reflections on work-based learning 1 year post-graduation. *Frontiers in Psychology*, 7, 286.
- Kitching, K., Morgan, M., & O'Leary, M. (2009). It's the little things: exploring the importance of commonplace events for early career teachers' motivation. *Teachers and Teaching: theory and practice*, 15(1), 43-58.
- Kluckhohn, C. (2017). *Mirror for man: The relation of anthropology to modern life*: Routledge.
- Latorre, E., & Meier, E. (2022). Exploring a Co-Teaching Model to Improve Classroom Engagement. In *2022 ASEE Annual Conference & Exposition*.
- Lattuca, P. (2012). *The principalship in transition*. Paper presented at the The Educational Forum.
- Liu, H., & Jiang, Y. (2001). Technology transfer from higher education institutions to industry in China: nature and implications. *Technovation*, 21(3), 175-188.

- Lowe, G., Gray, C., Prout, P., Jefferson, S., & Shaw, T. (2019). Positive veteran teachers: Who are they, and where are they to be found? *Issues in Educational Research*, 29(3), 823-840.
- Lutz, B., & Paretto, M. C. (2021). Exploring the social and cultural dimensions of learning for recent engineering graduates during the school-to-work transition. *Engineering Studies*, 13(2), 132-157.
- Lynn, S. K. (2002). The winding path: Understanding the career cycle of teachers. *The clearing house*, 75(4), 179-182.
- Mathias, J., Saville, C., & Leech, S. (2023). Engaging non-mathematics students in mathematics learning through collaborative teaching. *Teaching Mathematics and its Applications: An International Journal of the IM*.
- Nankervis, A., Prikshat, V., & Cameron, R. (2017). Graduate work-readiness in Asia Pacific economies: A review of the literature. *Transitions from Education to Work*, 16-41.
- Newson, L., Richerson, P. J., & Boyd, R. (2007). Cultural evolution and the shaping of cultural diversity. *Handbook of cultural psychology*, 454-476.
- Niaz, H. F., & Mistry, J. R. (2021). Twelve tips for being an effective clinical skills peer teacher. *Medical Teacher*, 43(9), 1019-1024.
- Nolder, R. (1992). Towards a model of accelerated professional development. *Journal of In-Service Education*, 18(1), 35-41.
- Peralta, K. J., & Klonowski, M. (2017). Examining conceptual and operational definitions of "first-generation college student" in research on retention. *Journal of College Student Development*, 58(4), 630-636.
- Roberts, S. M., & Pruitt, E. Z. (2008). *Schools as professional learning communities: Collaborative activities and strategies for professional development*: Corwin Press.
- Rolls, S., & Plauborg, H. (2009). Teachers' career trajectories: An examination of research. In *Teachers' career trajectories and work lives* (pp. 9-28): Springer.
- Rots, I., Kelchtermans, G., & Aelterman, A. (2012). Learning (not) to become a teacher: A qualitative analysis of the job entrance issue. *Teaching and Teacher Education*, 28(1), 1-10.

- Roybal-Lewis, A. (2022, pp.913-924). Moving towards proficiency: A grounded theory study of early childhood teacher candidates and professional development schools. *Early Childhood Education Journal*, 50(6), 913-924
- Saks, K., Ilves, H., & Noppel, A. (2021). The impact of procedural knowledge on the formation of declarative knowledge: How accomplishing activities designed for developing learning skills impacts teachers' knowledge of learning skills. *Education Sciences*, 11(10), 598.
- Sandberg-Jurström, R., Lindgren, M., & Zandén, O. (2022). Musical skills, or attitude and dress style? Meaning-making when assessing admission tests for Swedish specialist music teacher education. *Research Studies in Music Education*, 44(1), 70-85.
- Scheidecker, D., & Freeman, W. (2015). *Bringing out the best in students: How legendary teachers motivate kids*: Simon and Schuster.
- Sebald, A., Myers, A., Frederiksen, H., & Pike, E. (2023). Collaborative co-teaching during student teaching pilot project: what difference does context make?. *Journal of Education*, 203(1), 18-31.
- Seng, L. C. (2018). Malaysia public universities' graduate employability policies: An analysis of first degree graduates unemployment and underemployment issues. *International Journal of Social Science and Humanities Research*, 6(4), 480-489.
- Shepherd, M. (2022). The teacher professional lifecycle framework. *Teaching Science*, 68(2), 8-9.
- Shriberg, M. (2002). Institutional assessment tools for sustainability in higher education: strengths, weaknesses, and implications for practice and theory. *Higher Education Policy*, 15(2), 153-167.
- Slavin, R. E. (2019). *Educational psychology: Theory and practice*.
- Somers, J., & Sikorova, E. (2002). The effectiveness of one in-service education of teachers course for influencing teachers' practice. *Journal of In-Service Education*, 28(1), 95-114.

- Sosu, E. M., Mtika, P., & Colucci □ Gray, L. (2010). Does initial teacher education make a difference? The impact of teacher preparation on student teachers' attitudes towards educational inclusion. *Journal of Education for Teaching*, 36(4), 389-405.
- Stein, A., Freel, K., Hanson, A. T., Pacchiano, D., & Eiland-Williford, B. (2013). The Educare Chicago research-program partnership and follow-up study: Using data on program graduates to enhance quality improvement efforts. *Early Education & Development*, 24(1), 19-41.
- Tang, K. N. (2019). Change management. In *Leadership and change management* (pp. 47-55): Springer.
- Ting, S.-H., Marzuki, E., Chuah, K.-M., Misieng, J., & Jerome, C. (2017). Employers' views on the importance of English proficiency and communication skill for employability in Malaysia. *Indonesian Journal of Applied Linguistics*, 7(2), 315-327.
- Tobin, J., Adair, J. K., & Arzubiaga, A. (2013). *Children crossing borders: Immigrant parent and teacher perspectives on preschool for children of immigrants*: Russell Sage Foundation.
- Uerz, D., Volman, M., & Kral, M. (2018). Teacher educators' competences in fostering student teachers' proficiency in teaching and learning with technology: An overview of relevant research literature. *Teaching and Teacher Education*, 70, 12-23.
- Velentza, A. M., Lefkos, I., & Fachantidis, N. (2022). Human-Robot Co-Teaching in Online University Course during Covid-19. In *2022 13th International Conference on Information, Intelligence, Systems & Applications (IISA)* (1-16).
- Vikaraman, S. S., Mansor, A. N., & Hamzah, M. I. M. (2017). Mentoring and coaching practices for beginner teachers—A need for mentor coaching skills training and principal's support. *Creative Education*, 8(1), 156-169.
- Walker, S. L., & Fraser, B. J. (2005). Development and validation of an instrument for assessing distance education learning environments in higher education: The Distance Education Learning Environments Survey (DELES). *Learning environments research*, 8(3), 289-308.



- Watters, J. J., & Ginns, I. S. (2000). Developing motivation to teach elementary science: Effect of collaborative and authentic learning practices in preservice education. *Journal of Science Teacher Education, 11*(4), 301-321.
- Willig, C. (2014). Interpretation and analysis. *The SAGE handbook of qualitative data analysis, 481*.
- Wlodkowski, R. J., & Ginsberg, M. B. (2017). *Enhancing adult motivation to learn: A comprehensive guide for teaching all adults*: John Wiley & Sons.
- Woods, A. M., & Lynn, S. K. (2001). Through the years: A longitudinal study of physical education teachers from a research-based preparation program. *Research quarterly for exercise and sport, 72*(3), 219-231.
- Yang, C., Huan, S., & Yang, Y. (2020). A practical teaching mode for colleges supported by artificial intelligence. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (IJET), 15*(17), 195-206.

ภาคผนวก

## ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ภาคผนวก ข แบบสอบถามในการวิจัย

ภาคผนวก ค ใบรับรองการวิจัยในมนุษย์

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

## รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

- |  |  |
|--|--|
| <p>1. อาจารย์ ดร.พนมมาศ บำรุงศิลป์</p> <p>ภาษาอังกฤษ</p> | <p>อาจารย์ประจำสถาบัน<br/>มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์<br/>มีความเชี่ยวชาญด้านการเรียนรู้และหลักการพัฒนา</p>           |
| <p>2. อาจารย์สุदारัตน์ วงศ์คำ</p>                        | <p>อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา<br/>มหาปชาบดีเถรี<br/>วิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา</p> |
| <p>3. ดร.เจตนิพิฐุ กันฉาย</p>                            | <p>นักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา<br/>มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี<br/>มีความเชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัย</p>                           |

ภาคผนวก ข  
แบบสอบถามในการวิจัย

## แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชา  
การสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์

\*\*\*\*\*

**ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: ท่านกรุณาทำเครื่องหมายถูกลงใน (.....) หรือกรอกข้อความที่ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด

เพียงคำตอบเดียว

1. อายุ (ระบุ).....ปี
2. ชั้นปีที่ศึกษา (ระบุ).....
3. เกรดเฉลี่ยสะสม (ระบุ).....

**ตอนที่ 2** สภาพปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษานักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาการสอน  
พระพุทธศาสนา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์

คำชี้แจง: ท่านกรุณาทำเครื่องหมายถูกในช่องทางขวามือกับข้อเท็จจริง

- |   |                |                   |  |
|---|----------------|-------------------|--|
| 1. ระบบการคัดเลือกนักศึกษา                      | (.....) มี     | (.....) ไม่มี     |  |
| 2. กิจกรรมส่งเสริมให้เกิดความศรัทธาในวิชาชีพครู | (.....) มี     | (.....) ไม่มี     |  |
| 3. การบูรณาการแผนการเรียน                       | (.....) มี     | (.....) ไม่มี     |  |
| 4. ศึกษาต่อเพราะการสนับสนุนจากครอบครัว          | (.....) ใช่    | (.....) ไม่ใช่    |  |
| 5. ระบบการพัฒนาทักษะวิชาชีพครู                  | (.....) มี     | (.....) ไม่มี     |  |
| 6. กระบวนการผลิตครูมีความหลากหลาย               | (.....) มี     | (.....) ไม่มี     |  |
| 7. มีแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู               | (.....) มี     | (.....) ไม่มี     |  |
| 8. หลักสูตรเป็นที่ยอมรับขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต   | (.....) ยอมรับ | (.....) ไม่ยอมรับ |  |
| 9. อื่น ๆ ระบุ.....                             |                |                   |  |

**ตอนที่ 3** แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ คำชี้แจง: ท่านกรุณาทำเครื่องหมายถูกลงในช่องที่ตรงระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว มี 5 ระดับ

- 1 หมายถึง ความคิดเห็นน้อยที่สุด 2 หมายถึง ความคิดเห็นน้อย 3 หมายถึง ความคิดเห็นปานกลาง  
4 หมายถึง ความคิดเห็นมาก 5 หมายถึง ความคิดเห็นมากที่สุด

แนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	ระดับความคิดเห็น				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
<b>ด้านความรู้</b>					
1. มีความใส่ใจและรอบรู้ทันเหตุการณ์	1	2	3	4	5
2. มีองค์ความรู้ในรายวิชาที่สอน	1	2	3	4	5
3. สามารถบูรณาการข้ามศาสตร์อื่นสู่การเรียนการสอน	1	2	3	4	5
4. สามารถผลิตหรือนำเครื่องมือที่เหมาะสมสู่การเรียนการสอน	1	2	3	4	5
5. สามารถแสวงหาความรู้และมีความทันสมัยในศาสตร์ที่สอน	1	2	3	4	5
<b>ด้านความสามารถ</b>					
6. มีทักษะการสื่อสาร	1	2	3	4	5
7. มีทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้และการสอน	1	2	3	4	5
8. มีทักษะการพัฒนางาน	1	2	3	4	5
9. สามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน	1	2	3	4	5
10. มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	1	2	3	4	5
<b>ด้านทัศนคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพครู</b>					
11. มีความทุ่มเทและใส่ใจในวิชาชีพครู	1	2	3	4	5
12. เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสาธารณะ	1	2	3	4	5
13. ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมแห่งความเป็นวิชาชีพครู	1	2	3	4	5



แนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	ระดับความคิดเห็น				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
14. มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือผู้เรียนและองค์กร	1	2	3	4	5
15. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียนและสถาบันของชาติไทย	1	2	3	4	5
<b>ด้านคุณสมบัติของความเป็นครู</b>					
16. มีความตั้งใจจริงในการถ่ายทอดวิชาความรู้	1	2	3	4	5
17. ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน	1	2	3	4	5
18. สร้างเครือข่ายที่เกิดขึ้นภายในองค์กรและชุมชนโดยรอบ	1	2	3	4	5
19. สามารถสร้างความสามัคคีปรองดองให้เกิดในหมู่คณะและผู้เรียน	1	2	3	4	5
20. สามารถนำความรู้มาสร้างสมรรถนะที่ดีในการทำงาน	1	2	3	4	5
<b>ด้านคุณธรรมของวิชาชีพครู</b>					
21. เน้นหลักพรหมวิหาร 4 ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่วิชาชีพครู	1	2	3	4	5
22. รุขอบเขตและความรับผิดชอบในวิชาชีพครู	1	2	3	4	5
23. มีระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์	1	2	3	4	5
24. มีความอดทนต่ออุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้น	1	2	3	4	5
25. เคารพและศรัทธาในวิชาชีพความเป็นครู	1	2	3	4	5

\*\*\*\*\*ขอขอบพระคุณที่ท่านสละเวลาตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อ\*\*\*\*\*

แมชีศรีสลับ อุปมัย

ภาคผนวก ค  
ใบรับรองการวิจัยในมนุษย์



**ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย  
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและใบยินยอม**

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย ว.๕๐/๒๕๖๖

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายงานการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

**ชื่อข้อเสนอการวิจัย:** การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเดวิดวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์  
(A Study of Problem Conditions and Guidelines for the Development of Teacher Professional Experience Training of Students in the Teaching of Buddhism Faculty of Education Mahapajapati Buddhist College, Mahamakut Buddhist University)

**รหัสข้อเสนอการวิจัย:** -

**สถาบันที่สังกัด:** มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเดวิดวิทยาลัย

**ผู้วิจัยหลัก:** แมชีคริสลับ อุปมัย

	วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๖
๒. เอกสารขออนุญาตผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๖
๓. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๖
๔. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	ฉบับที่ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๖

(พระมหาสมบุญ ฐุชฌิกโร, รศ.ดร.)  
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย  
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย  
๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

**หมายเลขใบรับรอง:** ว.๕๐/๒๕๖๖  
**วันที่ให้การรับรอง:** ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖  
**วันหมดอายุใบรับรอง:** ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย  
๙๔ หมู่ ๑ ตำบลคำโห้ อำเภอวังน้อย  
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๑๐  
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๕ ๘๐๑๔  
www.mcu.ac.th

ที่ อว ๘๐๐๗/ว.๕๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง รับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

เจริญพร แม่ชีศรีสลับ อุปมัย / นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย เพื่อทำ  
การวิจัยในเรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู  
ของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิตเดวีวิทยาลัย  
ในพระสังฆราชูปถัมภ์" มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาบัณฑิตเดวีวิทยาลัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณาเครื่องมือการวิจัยของท่าน โดยให้มี  
การแก้ไขปรับปรุง/เพิ่มเติมเอกสาร ตามเอกสารแนบ

จึงเจริญพรมมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป.

ขอเจริญพร

(พระมหาสมปурณ์ วุฑฒิกโร, ร.ศ.ดร.)  
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย  
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย



แบบประเมินผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์  
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ชื่อนักวิจัย..... อาจารย์แม่สีลัป อุปมัย..... ส่วนงาน..... มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย  
ชื่อโครงการวิจัย การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา  
สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระสังฆา  
ราชวิทยาลัย.....  
รหัส MCU RS.....

๑. ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. โครงร่าง	<ul style="list-style-type: none"> <li>- นิยามเชิงปฏิบัติการ ให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา และแนวคำถามในงานวิจัยครอบคลุมกับโครงสร้างของนิยามเชิงปฏิบัติการ</li> <li>- วัตถุประสงค์ข้อ ๓ ควรคัดออกหรือปรับเป็นปัจจัยส่วนบุคคล</li> <li>- ตั้งสมมุติฐานการวิจัย และใช้สถิติการวิจัยให้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้</li> </ul>
๒. เอกสารชี้แจงข้อมูล แก่ผู้ร่วมโครงการ	
๓. หนังสือแสดงเจตนา ยินยอมเข้าร่วมวิจัย	
๔. เครื่องมือการวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ตัวแปรบางอย่างไม่จำเป็นกับงานวิจัย ให้ตัดออก เช่น รหัสประจำตัว เป็นต้น</li> <li>- งานนี้ เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ</li> <li>- ตัวแปรต่าง ๆ ควรมีที่มาจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ ๒</li> <li>- แบบสอบถามตอนที่ ๒ สภาพปัญหา ไม่สะท้อนปัญหา</li> <li>- หลักธรรมที่นำมาใช้ มีหลายหัวข้อธรรมในบทที่ ๒ แต่ที่นำมาใช้ มีแค่ พรหมวิหาร ๔</li> </ul>
อื่นๆ	

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ความเห็นเพิ่มเติม.....

ผู้ทรงคุณวุฒิ/กรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

...../...../.....

ประวัตินักวิจัย

## ประวัตินักวิจัย

ชื่อ - นามสกุล แม่ชีศรีสลับ อุปมัย

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ

### ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๔ จบธรรมศึกษาดรี

พ.ศ. ๒๕๑๕ จบธรรมศึกษาโท

พ.ศ. ๒๕๑๖ จบธรรมศึกษาเอก

พ.ศ. ๒๕๑๔ จบธรรมศึกษาดรี

พ.ศ. ๒๕๒๕ จบ ม.๖

พ.ศ. ๒๕๒๖ จบบาลีศึกษา ๓

พ.ศ. ๒๕๓๐ จบปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. ๒๕๓๑ จบบาลีศึกษาประโยค ๔

พ.ศ. ๒๕๔๐ จบปริญญาโท คณะภาษาศาสตร์

Deccan College, Poona ประเทศอินเดีย

### ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๓๖ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นครูสอน ธรรมศึกษาโท

สำนักเรียนวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ฯ

พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนธรรมจารินี

### วิทยา

สาขาสถาบันแม่ชีไทย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับเชิญให้ไปประชุมที่เมือง Hiroshima ประเทศญี่ปุ่น

พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับเชิญให้ไปประชุมที่เมือง พนมเปญ ประเทศกัมพูชา

พ.ศ. ๒๕๔๑ รับเชิญ จาก Bhante Henepula Gunaratana ให้ไปประจำพรรษาอยู่ที่วัด Bhavana Society ประเทศสหรัฐอเมริกา อยู่เป็นเวลา ๑๑ เดือน

พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับเชิญจากแม่ชีคุณหญิงกนิษฐา วิเชียรเจริญ ให้เป็นอาจารย์สอนและอาจารย์ผู้ปกครองนักศึกษามหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ฯ

พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้รับเชิญให้ไปประชุมศากยธิดาประเทศเนปาลและ Present งานเกี่ยวกับมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ฯ

พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับเชิญให้ไปสอนธรรมะที่ประเทศอินโดนีเซีย

พ.ศ. ๒๕๕ ได้รับเชิญให้ไปประชุมศากยธิดาที่ประเทศไต้หวัน

พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับเชิญให้ไปประชุมศากยธิดาที่ประเทศมองโกเลียและได้แวะค้างคืนที่กรุงปักกิ่งประเทศจีน หนึ่งคืนเพื่อชมเทียนอันเหมินสถานที่ชื่อดังของประเทศจีน

พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้รับเชิญให้ไปประชุมศากยธิดาที่ประเทศเกาหลี

พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้รับเชิญให้ไปประชุมศากยธิดาที่ประเทศมาเลเซีย

พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับเชิญให้ไปประชุมเกี่ยวกับการศึกษานานาชาติที่วัดThan Hsiang ซึ่งเป็นที่มาสร้างวิทยาลัยพระพุทธศานานาชาติในประเทศไทย IBC เกาะปีนัง ประเทศมาเลเซีย

พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้รับเชิญให้ไปประชุมศากยธิดาที่ประเทศเวียดนาม

พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับเชิญให้ไปประชุมศากยธิดาที่ประเทศอินโดนีเซีย



พ.ศ. ๒๕๕๘ ไปประชาสัมพันธ์ที่มหาวิทยาลัยโดงโด่ เมืองเวียงจันทร์  
ประเทศลาว

พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้รับเชิญให้ไปประชุมสตรีดีเด่น ประเทศไต้หวัน

พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้รับเชิญให้ประชุม Present งานที่ประเทศ ฟิลิปินส์เมือง  
มะนิลามหาวิทยาลัยนานาชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้รับเชิญให้ร่วมเดินทางไปประเทศพม่า คลินิก เมตตา กับ I  
BC

พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้รับเชิญให้ร่วมเดินทางไปบวชพระภิกษุณีไทยที่ประเทศศรี  
ลังกา

พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับเชิญให้ไปประชุมศากยธิดาที่ประเทศฮ่องกง

พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับเชิญให้ไปประเทศมาเลเซียเพื่อเป็นล่ามให้กับหลวงพ่อดณะ  
วัดป่านางเจริญและ IBC วิทยาลัย พระพุทธศาสนานานาชาติเพื่อเยี่ยมวัดไทยในเกาะ  
ป็นังวัดThan Hsiang

พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้รับเชิญให้ประชุมศากยธิดาที่ประเทศออสเตรเลีย

พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้รับเชิญให้ประชุม Present งานที่ประเทศอินโดนีเซีย

พ.ศ. ๒๕๖๖นานาชาติเพื่อเยี่ยมวัดไทยในเกาะป็นังวัดThan Hsiang

พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้รับเชิญให้ประชุมศากยธิดาที่ประเทศเกาหลี วันที่ ๒๒  
มิถุนายน ๖๖ ถึงวันที่ ๑ ก.ค.๖๖

ผลงานวิชาการ -

ผลงานวิจัย -

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาบัณฑิตเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์